

**EESTI
KINDLUSTUS
LEHT**

N^o1.

**EESTI KINDLUSTUSTEGELASTE
ÜHINGU
VÄLJAANNE**

1936.

Kuni 33% kokkuhoidu

ajalehe üksiknumbri ostjaile võimaldab „UUS EESTI“ koju tellimine.

„UUS EESTI“

on sisukam, suurem, huvitavam ja sealjuures odavam 7 korda nädalas ilmuv ajaleht.

Vähese rahaga saate tellida Eesti parima ajalehe.

Üksikutes kohtades vajatakse veel „UUS EESTI“ tellimiste vastuvõtjaid. Kindlustusseltside esindajad! Kasutage soodsat lisateenistuse võimalust!

„UUS EESTI“ peakontor:
TALLINNAS, Pikk tän. 30; üldtelefon. 422-06, ärijuhatus 473-67.

Kontorid:

TARTUS, Suurturg 9, telef. 4-37
VÖRUS, Jüri tän. 16-a „ 163
VALGAS, Vabaduse 6 „ 123

PETSERIS, Turupl. 3 Telef. 147
NARVAS, Hermanni 15 „ 3-55
RAKVERES, Tallinna 18-a „ 2-51
HAAPSALUS, Jaama 6-a „ 1-76
VILJANDIS, Lossi 31 „ 2-89
PÄRNUS, Rütli 27 „ 5-86
PAIDES, Pikk 2 „ 1-21
KURESSAARES, Pruuli 1 „ 1-13

EESTI KINDLUSTUSLEHT

JUUNI

ILMUB 10 NUMBRIT AASTAS

Nr. 1

Saateks.

Laialdasel kindlustustegelaste perel, kellel täita suur ja tähtis rahvamajanduslik ülesanne, on seni puudunud oma häälekandja, kus leiaksid käsitamist mitmesugused kutsealalised arutlused. Katsed, mis sel alal seni tehtud, pole annud soovitud tulemusi, kuna üritused on tulnud kitsamast ringist, mille tõttu pole suudetud võita laiemate ringkondade usaldust ega teenida rahulolu.

Ent ometi on seesuguse ajakirja järele tarvidus suur, sest kindlustusala omab järjest suurema ja laialdasema tähtsuse meie rahvamajanduses ning sel alal tegutsevate inimeste arv kasvab järjekindlalt. Ühtlasi sellega kasvab ka kutseoskuslikkuse nõue esindajate suhtes, kes järjest vajavad uusi teadmisi ja oskusi omal alal, et suuta rahuldavalt teenida kodanikke. Suusõnaline instrueerimine ja isiklik väljaõpe, iga seltsi poolt eraldi, on liig aegavõttev ja pole küllaldane, kuna tänapäeva kiire elutempo iga päevaga toob uusi nõudeid ja kohustusi.

Et asjasse parandust tuua, otsustas Eesti Kindlustustegelaste Ühing, kuhu kuuluvad kõikide seltside esindajad, asuda kindlustustegelaste häälekandja, „Eesti Kindlustuslehe“ väljaandmisele.

„Eesti Kindlustusleht“ tahab käsitada kõiki kindlustusalasse puutuvaid küsimusi erapooletult ja asjatundlikult, milleks on lubanud oma kaastööd kõik sellel alal tegutsevad eriteadlased ja vanemad kindlustustegelased. Eriti tahab aga „Eesti Kindlustusleht“ panna rõhku kindlustusvälistegelaste kutseala käsitlevaile küsimusile, tehes omalt poolt kõik selleks, et anda ülevaadet sellest, mis on uut ja huvitavat kodu-, kui ka välismaa kindlustustegevuses. Selleks, et aidata kaasa kindlustustegelaste kutseoskusliku taseme tõstmiseks, avaldatakse ajakirjas pidevalt kindlustustööd käsitavaid teoreetilisi ja praktilis-tehnilisi artikleid kodu- ja välismaa eriteadlastelt.

Tänapäev, mil kindlustustegevus omab küllalt kaaluka osatähtsuse meie üldises rahvamajanduses, on kasvanud ka kindlustegelase tähtsus ja sellega koos ka tema kohustuslikud ja õiguslikud normid, millest iga esindaja peab olema teadlik. Tänapäev pole enam mõeldav esindaja, kel pole ülevaadet oma alast. Kui esindaja tahab tegutseda edukalt omal alal, peab tal olema küllaldane ülevaade kindlustustegevusest ja samuti peab ta pidevalt olema informeeritud kõigist uutest korraldustest ja nõudmisest, et olla kindlustusvõtjale asjatundlikuks nõuandjaks kõigis kindlustusalasse puutuvais küsimusis.

See kõik on aga võimalik vaid siis, kui talle on vastav kirjandus kättesaadav. Meil on aga sellel alal seni valitsenud täielik tühjus. Isegi need mõningad märked ja ülevaadet, mis seni sellelt alalt ilmunud ajakirjanduses või statistilistes kuukirjades, on asjatundmatusest või sihilikkusest niivõrd ebatäpsed, et nende kasutamine asjatundliku kontrollita osutub võimatuks.

Välismaised ajakirjad, mida sellel alal ilmub võrdlemisi ohtralt, pole aga kõigile kas hinnalt või keelelt kättesaadavad. — Pealegi ilmub neis väga palju meie oludele ebaolulist.

„Eesti Kindlustusleht“ tahab osaliselt katta selle lünga meie kindlustuskirjanduses, lootuses, et meie laialdane kindlustustegelaste pere ajakirja kõigiti toetab — tellimiste kui ka kaastööga, aidates seega kaasa meie ühise ürituse teostamiseks.

Toimetuse kolleegium ja väljaandja

Kindlustusmehe kümme käsku.

1.

Pea alati oma kutset pühaks — ära tee midagi, mis võiks riiwata kindlustustegelase head nime või heita varju sellele tööle.

2.

Ära salga ega häbene oma kutset, vaid püüa igal soodsal juhul rõhutada selle kutse suurt rahvamajanduslikku ja ühiskondlikku tähtsust.

3.

Toimi alati nõnda, et sinu teod on kooskõlas sinu sõnadega.

4.

Püüa teisi veenda ainult selles, milles ise oled veendunud.

5.

Ära tee midagi poolikult — parem tööta vähem, kuid põhjalikult.

6.

Ära külasta enne kandidaati, kui sul pole ülevaadet tema perekondlikust, varanduslikust ja teenistuslikust olukorrast. Ainult põhjalikult ettevalmistatud töö annab soovitud tulemusi.

7.

Ära lõpeta kindlustusvõtjaga suhet poliisi väljamüümisega, vaid püüa leida temaga kontakti ka hiljem. See aitab hoida ära kindlustuse storneerimise, andes ühtlasi parima võimaluse tegevusvälja laiendamiseks.

8.

Ära tarvita omas tegevuses teise seltsi ega selle esindajate kohta halvustavaid ega solvavaid väljendusi, kui sa ei taha kahjustada kindlustustegevust üldse.

9.

Ära tarvita asja selgitamisel nende kohta, kes sinuga pole päri, teravusi ega halvustusi. Kui sinust ei saada aru, siis arvesta ka seda, et sinu seletus võib olla puudulik ja püüa leida enda väidete kinnitamiseks veenvamaid põhjendusi.

10.

Ära ole kurb ega kuri, kui su töö igakord ei anna otseseid tulemusi. Sea oma kutse kõrgemale isiklikust kasusaamise sihist, siis jääb alati teadmine, et oled teinud üldkasulikku tööd, mille tulemused, võib olla, avalduvad hiljem.

Enam levikut elukindlustusele.

Elukindlustuse põhimõtted on leidnud täit tunnustust moodsas rahvamajanduses ja kõrget hinnangut sotsiaalse hüvaolu kindlustamise seisukohalt. Ei leidu kultuurmaailmas enam kaineilt mõtlevat kodanikku, kes saaks eitada elukindlustuse tähtsust üksikisiku, perekonna kui ka riigimajanduse seisukohalt. Mida enam arenenud maa, mida kõrgkultuurilisem rahvas, seda enam on levinenud elukindlustus ja seda suurema osatähtsuse ta omab üldises rahvamajanduses.

Eestlase kultuuriline tase on küllalt kõrge, võrreldes teiste Euroopa rahvastega ja sellest lähtudes peaks meil elukindlustus olema levinenud vähemalt samas ulatuses, kui Soomes ja Skandinaavia riikides. Ent kui Eestis elukindlustus siiski pole veel jõudnud selleni, vaid on kümnekorda vähem levinenud, siis on siin peamiseks pidurdavaks teguriks muutlik majanduslik olukord ja mineviku mälestused, mis pole lasknud tekkida usku ega usaldust pikemaajaliste lepingute — elukindlustuse vastu.

Ent selline mentaliteet peaks olema määratud kadumisele. Meie viimase aegne stabiilne ja järjest arenev majanduselu peaks olema paremaks pandiks tuleviku suhtes. Ei tohiks olla enam kõhklejaid ja kahtlejaid, vaid kõik, kes peavad kalliks enda ja oma perekonna tulevikku, täidavad elukindlustusega suurima kohustuse oma perekonna ja ühiskonna vastu.

Majandusminister K. SELTER.

Usutledes elukindlustuse tähtsuse ja vajalikkuse kohta majandusministrit K. Selterit, avaldas ta meie lehe esindajale:

„Elukindlustus on meil veel võrdlemisi vähe arenenud. Peaks olema palju rohkem levinenud; see aitaks tunduvalt kaasa leskede ja laste kui ka vanade inimeste sotsiaalse olukorra kindlustamiseks riigi ja omavalitsuse hoolekandelise toetuseta.”

„Kuidas suhtute isiklikult elukindlustusele?”

„Olen ise oma elu kindlustanud, tähendab — pooldan ja soovitan ka teisteie!”

Elukindlustus ja riiklik hoolekanne.

Kogu kultuurmaailm teeb suuri pingutusi, et oisida ja leida paremaid teid oma tuleviku kindlustamiseks, tähendas sotsiaalminister O. Kask omas lühijutuajamises.

Mida kõrgem on ühe rahva kultuuriline tase, seda paremini on korraldatud tema tuleviku eest hoolitsemine ja kindlustamine. Siin on kasutamisel peamiselt kaks moodust: riiklik hoolekanne või sotsiaalkindlustus ja eraelukindlustus. Kuigi esimene on ideaalseim, pole selle teostamine siiski nii kerge, kuna see paneb riigile peale väga suuri majanduslikke kohustusi.

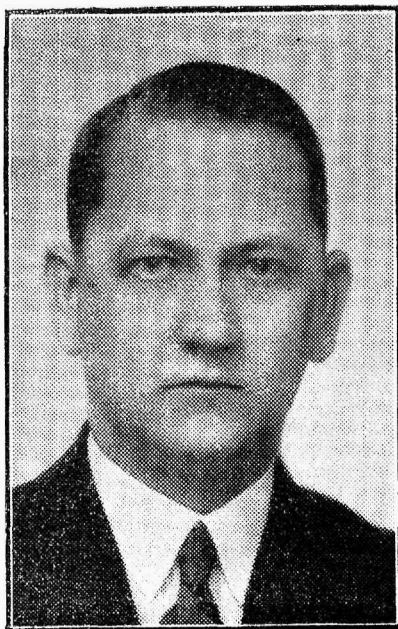
Praegu on väljatöötamisel uus üldine vanaduse- ja invaliidisuse vastu kindlustamise seaduseelnõu. See on väga suur ja laiaulatuslik töö, mis nõuab põhjalikku kaalumist ja täpseid kalkulatsioone, et seadus saaks vastav meie oludele ja majanduslikule kandejõule. See pole teostatav lühikese ajaga, vaid nõuab aastaid.

On isegi lahtine veel küsimus, kas viia seda läbi kõigile sunduslikult või vabatahtlikult. Nagu näitavad teiste riikide kogemused, ei ole vabatahtlik kindlustus annud soovitud tulemusi ja nüüd minnakse üle sundkindlustusele.

Arvestades kõigi sellega, peab mõõnma, et elukindlustusel on ja jääb küllalt suur ning tähtis ülesanne meie üldise sotsiaalse olukorra parandamiseks ja tuleviku kindlustamiseks. Isegi sel juhul, kui jõuame kord uue seaduse teostamiseni, jääb elukindlustuse osatähtsus küllalt suureks, sest riiklik invaliidisuse ja vanaduse vastu kindlustus suudaks ikkagi täita vaid hädavajalikke hoolekandelisi ülesandeid, mis elukindlustust sugugi ei tee veel ülearuseks.

Esialgu pole aga veel sugugi selge, millises ulatuses ja missugustel alustel meie suudame uut seadust teostada. See selgub vast lähema aasta jooksul.

Mis puutub aga praegusse riiklikku hoolekandesse, siis, vaatamata sellele, et ei suudeta kaugeltki kõiki nõudeid ja vajadusi rahuldada, nõuab see igal aastal ometi riigilt ja omavalitsuselt tohutuid summasid. Nii tõusid möödunud eelarveaastal riigi hoolekandelised kulud üle miljon krooni ja umbes samapalju langes hoolekandelistest kuludest

Sotsiaalminister O. KASK.

ka omavalitsuste ja seltskonna arvele. Need on summad, mis on läinud vanade ja teiste elusthüljatute ülalpidamiseks ja vaeslaste kasvatamiseks.

Nagu kulude väljavõttest selgub, moodustavad ainuüksi laste hoolekande kulud möödunud aastal 67 miljonit senti, millejuures kaugeltki ei saadud rahuldada kõiki vajadusi ja nõudmisi, kuna puudus vastav krediit. Et seda teha peaks selleks olema summasid mitmekordselt enam.

Võib julgesti öelda, et need summad võinuks olla tunduvalt vähemad ja tarvidus nende järele vähemterav, kui meil elukindlustus oleks populaarsem ja teostatud laiemas ulatuses. Nii mõnigi perekond, kes varemalt olnud jõukal järjel, on hiljem langenud riiklikule hoolekandele selle tõttu, et ta pole olnud küllalt ettenägelik, ega pole õigel ajal hoolitsenud enda ega perekonna tuleviku eest.

Sellepärast pooldan isiklikult täiel määral elukindlustust ja hindan tema väärtust rahvamajanduslikust ja riiklikust seisukohast väga kõrgelt, soovides, et seda kasutaks kõik, kellel see vähegi võimalik. Igauks, kes vähegi suuteline, peab hoolitsema ise enda ja oma perekonna tuleviku eest, kuna riiklik hoolekanne on vaid neile, kes seda ise ei suuda.

Palju maksab hoolekanne riigile ?

Mida läks maksma möödunud aastal riiklik hoolekanne üksikatel aladel, seda näitab alljärgnev väljavõte.

Selle järele on kulutatud riigi eelarves ettenähtud summadest hoolekandele kr. 1.142.611:70, millest laste hoolekandele läks kr. 675.305:53 ja täiskasvanute hoolekandele kr. 467.306:17. Üksikutes osades moodustavad kulutused:

I Laste hoolekande korraldamiseks	
Ministeeriumi poolt keskasutuse krediitidest tehtud kulud	Kr. 77.721:32
Eraorganisatsioonidele antud toetused	„ 112.150:—
Omavalitsustele makstud laste lahtise hoolekande kuludeks (50%)	„ 179.998:88
Laste erakorraliseks abistamiseks tootlustamise ja rōivastega varustamise teel 1935/36. a. talvel	„ 81.141:66
Riiklikkude laste hoolekandeasutuste kulud	„ 224.293:67
Kokku:	Kr. 675.305:53

II. Täiskasvanute hoolekanne.

Ministeeriumi poolt keskasutuse krediitidest tehtud kulud:

a) vaimuhaigete, nõdram., langetõbiste hoolekandele	Kr. 301.323:25
b) teiste hoolekandele „	85.697:67
Omavalitsustele hoolekandade asutuste siseseadmiseks antud toetus „	5.000:—
Eraorganisatsioonide toetused „	17.850:—
Riiklikkude hoolek. asutuste kulud „	57.525:25
Kokku:	Kr. 467.306:17

Kõik kokku Kr. 1.142.611.70

Kuna riik laste lahtise hoolekande kuludest tasub vaid 50% ja suur osa vähemaid vanadekodusid peetakse üleval omavalitsuste või eraorganisatsioonide arvel, siis on ilmne, et riigi hoolekandesummad moodustavad vaid osa kogu kulutustest, mis hoolekanne läheb maksma.

Mis saab meie lastest ?

„Mis saab meie lastest?“ on üks küsimus, mida nii sageli kuuleme lastevanemate suust. Nendel on mure lastekasvatuse, hariduse ja hiljema tööpõllu valiku pärast. Kahjuks on tavaline nähe, et vanemad esitavad endale eepoolmainitud küsimuse siis, kui on juba hilja ja lapsed elluastumise eel, see on momendit, kui nad kõige enam abi vajavad. Sageli just siis ei suuda vanemad neid aidata.

Võrdlematult kergem on iga kutsevalik, kui on olemas abinõud, näiteks teatud summa raha. Tõelikult hoolsad vanemad ei jää ootama, kui laps on 10—12 aastat vana, vaid hoolitsevad tema tuleviku eest juba imikupõlves.

Elukindlustus on iseäranis hästi korraldatud laste tuleviku kindlustamiseks. Igal selsil on teatud erilised tariifid, mille järele kindlustus on maksev ka pärast hooldaja, tavaliselt on see isa, enneaegset surma. Mitte alati pole õige kui perekonnaisa väidab, et ta teenib välja pensioni ja tema lapsed olgu mureta. See arvamus ei pea paika, kuna võimaluse korral on parem, kui laps teatud vanaduses saab kindla summa, mida ta võib kasutada hariduse täiendamisel, ja kutsevalikul.

Iseenesestki mõista, võivad vanemad lapse sündimisel viia hoiukassasse ta nimele teatud summa. See on tee, mis paljuid sihile viinud, kuid sellel on ka halbu omadusi. Kujutelge, et isa sureb enne lapse täiskasvanuks saamist. Kapital, mis pandud hoiule, võetakse välja, raisatakse. Sageli ajal, mil laps kõige enam kapitali vajab, nimelt oma elu rajamisel, tal ei ole midagi võtta.

Viies raha kindlustusseltsi, võib olla mureta. Kas jääb isa ellu või sureb ta ja preemiade maksmine katkeb, laps saab igal juhul määratud vanuses kindlustussumma, millega ta rajab omale tuleviku.

Teiste abi an hea, aga juhuslik; enesekindlustus on parem ja kindlam.

Kog. „Av. elu tegelaste arvamusi“.

Dr. A. Lübek,
Arstidekoja esimees.

Mida arvate elukindlustusest?

Kogus „Avaliku elu tegelaste arvamusi“ on rida meie tähtsamaid tegelasi avaldanud omi arvamusi elukindlustuse kohta, millest toome mõningaid väljavõtteid.

Inimene ei näe ette.

Inimene ei näe ette ega tea missugune õnnetus teda elus võib tabada. Vara võib hävida tule, vee ja muude looduseõnnetuste läbi, haigus ja surm võtavad tihti perekonnalt tema toitja, kas jäävalt või ajutiselt. Õnnetuse läbi võib iga inimene sattuda viletsusse.

Enese ja oma varanduse kindlustamine õnnetuse vastu on üheks aitaavaks käeks inimesele teda tabanud õnnetuse puhul.

Dr. theol. H. B. Rahamägi,
piiskop.

Hool tuleviku eest.

Inimene kogu oma maise varaga, ühes arvatud ka kõige kallimad varad — tervis ja elu, on alatise ohus. Ootamatult võib kaduda tervis, kustuda elu, hävida kodu ja muu vara.

Ettenägelikkus ja hool tuleviku eest nõuavad, et sellised ohud ei tabaks kedagi ettevalmistamatult, seepärast olgu igaühe tõsiseks mureks õigel ajal hoolitseda oma maise vara kindlustamise eest, sest seega loome iseendale tuleviku.

Dr. Alfred Mõtus,
Sotsiaalministri abi.

Elukindlustus on kohustus.

Elukindlustus ei ole mitte üksnes soovitatav ja tarvilik iga isiku seisukohalt, vaid ta peaks olema otse kohustus oma perekonna ja ühiskonna suhtes.

Ei ole sugugi ükskõik, millisesse seisukorda perekond langeb perekonna pea surma korral.

Samuti ka ühiskondlikust seisukohast. Neid hoolealuseid, kelle eest ühiskond peab hoolitsema, on juba niikuinii palju ja nende leib on vilets!

Meie kehv aeg ei võimalda kapitalide kogumist, kuid igal töötajal ja kokkuhoidlikul kodanikul jätkub võimalust oma elu kindlustada.

Joakim Puhk,
Kaub.-Tööstuskoja
esimees.

Tulevik kohustab.

Riiklikust seisukohast ei tohiks olla ühelgi ükskõik, kuidas keegi vastu läheb oma teele.

Et riigil on juba niigi suured kohustused hoolekande alal, puudustkannatajate perekondade, laste ja leskede toetamisel, ei tohiks riiki enam koormata, vaid iga töövõimeline kodanik peaks ise alustama endale kapitali kogumist vanadusepäevadeks, milleks sobivamaks tuleb pidada elukindlustust.

V. Grenz,
merejõudude juhataja.

Läbi kogemuste tõeni.

Leian, et kindlustuskaitse on vajalik igaühele. Isiklikult tulin aga sellele veendumusele mõned aastad tagasi, kui majas, kus elasin, juhtus tuleõnnetus.

Naaberkorteri elanikud, kelle vara oli kindlustatud said hävinud kraami eest väärika tasu. Et aga minu vara oli kindlustamata, siis puudus minul ka õigus kahjutasu saamiseks.

Pärast seda juhtumit läksin ja kindlustasin oma korterisisesed tuleõnnetuse vastu, kuid enne seda võtsin elukindlustuse, sest tervist ja elu kui kalleimat vara, ei saa asendada uuega, nagu seda saab teha tuleõnnetuse läbi hävinud vallasvaraga.

A. Tupits,
„Uus Eesti“ peatoimetaja.

Julgeolek kõigepealt!

Safety first — julgeolek kõigepealt!
Selle hüüdsõnaga võitis Inglise peaminister Stanley Baldwin ohelikul hetkel oma hiilgavamad valimised.

Usun, et see hüüdsõna on parim, mis vastab kindlustusasjandusele.

Ed. Laamann,
„Vaba Maa“ peatoim.

Kindel kord kindlustustegevusse.

Jutuajamine krediit- ja kindlustusasu-
tuste peainspektor **E. Vendeliniga**

Alates 1. juunist hakkas kehtima uus kindlustusasuutiste seadus, millega tühistuvad kõik senised seadused ja määrused sellel alal. Kuna uus seadus toob rohkesti muudatusi ja uuendusi senisesse korda, siis pöördusime mõningate küsimustega, mis otseselt puudutavad esindajaid, krediit- ja kindlustusasuutiste peainspektori E. VENDELIN'i poole, kes meile lahkesti seletas:

Uue kindlustusasuutiste seaduse järele on tarvidus juba ammu, kuna vanad vene seadused, mille järele tuli talitada seni, kaugeltki ei vastanud enam tegelikele elunõudeile. Olukord kindlustusalal on viimaste aastate jooksul tunduvalt muutunud, millest tingituna on kerkinud rida uusi asutusi ja ettevõtteid sellel alal, millede tegevuse iseloom ei mahutanud enam senistes seaduse raamidesse. Ühtlasi oli kerkinud üles ka rohkesti uusi küsimusi ja probleeme, mis vanades seadustes olid normeeritud väga puudulikult või hoopis lahendamata.

Üks selliseid küsimusi oli ka kindlustuseltside esindajate asi, mille kohta endistes seadustes polnud mingisuguseid norme ega nõudeid. Kuna sellel alal siiski terve rida uusi küsimusi üles kerkis, mis nõudsid korraldamist, siis püüdsid seltsid seni selles asjas korda luua omavaheliste kokkulepete ja konventsioonide kaudu. Need aga ei võinud anda küllalt rahuldavaid tulemusi, kuna nende täitmiseks puudusid sanktsioonid, mis oluksid ühtlasi kohustuslikud kõigile.

Et asjasse tuua kindlamat korda ja parandust, on käesolevasse seadusse võetud paragrahvid (§§ 44, 45 ja 46) millega määratakse kindlaks esindajate kohustuslikud ja õiguslikud normid.

§ 44 määrab ära esindaja volituse ja selle ulatuse. See on väga olulise tähtsusega, et teha kindlaid piire kindlustusalal tegutsevate isikute suhtes ja saada ülevaadet inimestest, kes sellel alal tegutsevad. See tõmbab ka kindlad piirid sellele kutsealale, hoides ühtlasi ära igasugused arusaamatused, mis seni olid võimalikud selle tõttu, et polnud võimalik teostada kontrolli, ega saada ülevaadet

Krediit- ja kindlustusasuutiste peainsp. ED. VENDELIN.

selle kohta, kes oli tõeline esindaja või kes ebaesindaja. Ühtlasi kaotab see ära ka senise ebanormaalse olukorra, kus kasutati allagentidena inimesi, kes polnud vastutavad oma tegevuse eest. Neil puudus seltsi volitus, mille tõttu nende tehingute eest ei vastutanud selts, vaid kindlustusvõtjal oli arusaamatuse või sekelduse korral tegemist ainult seesuguse allesindajaga kui isikuga. Uue seaduse alusel see enam võimalik pole, ja sellega kuulub likvideerimisele ka kogu n. n. allesindajate või subagentide võrk. Igaüks, kes kindlustuse alal tegutseb, peab olema varustatud seltsi poolt vastava volitusega, kus on täpselt määratud ära esindaja volituste ulatus.

Seesugune volitusega varustatud esindaja on juba ametlik seltsi esindaja, kelle tegevus toimub seltsi nimel ja igasuguste arusaamatuste puhul, mis kindlustusvõtjal esindajaga tekib, on juba selts vastutav. See korraldus oli tarvilik kindlustusvõtjate kui ka esindajate huvides, et igasugused isehakanud esindajad ei saaks kahjustada seltsi kui ka kindlustustegelaste pere head nime. Ühtlasi on aga ka kindlustusvõtjale antud tagatis, et tema ja esindaja vahel sõlmitud tehingud ning lepingud on seaduslikud ning

nende eest vastutab selts, kui need on tehtud volituste piirides.

Teine paragrahv, (§ 45), mis puudutab esindajate tegevust, on eriti olulise tähtsusega kindlustustegelaste kutsehvides, kuna sellega keelatakse eraldada, kas otse-selt või kaudselt, temale kuulu-vast tasust osa kindlustusvõtja-le. Vaatamata seltside omavahelisele kok-kuleppele, on sellest seni korduvalt mööda hiilitud. See aga mõjutab esindajate oma-vahelist võistlust demoraliseerivalt ja viib esindajate teguvuse ebasoliidsele pinnale, mis mõjutab riskide valikut ja nende hinnan-gut. Oma tasu ohverdumist on eriti kasutatud kindlustuste ülevõtmiseks, milline võistlus-võtte on lubamatu.

Kuna käesolevasse seadusse võetud esin-dajatesse puutuv osa on mõeldud peamiselt just selle ala korraldamiseks ja stabiliseer-imiseks, siis oli paratamatult vaja ka sankt-sioone ebakorreksete esindajate kõrvaldami-seks sellelt alalt, et need ei rikuks kindlus-tustegelaste ega asutuste head nime. Sel-leks ongi paragrahv 46, milles öeldakse: „Isi-kud, kes kindlustusasutiste esindajatena te-gutsedes on eksinud käesoleva seaduse, või teiste maksvate seaduste ja määruste vastu, kantakse krediit- ja kindlustusasutiste pea-inspektori juures vastavasse registrisse. — Majandusminister võib keelata sääraseil isikuil tegutsemise aju-tiselt või alaliselt...”

See näib küll karmina, et inimestelt võid-akse võtta tema elukutse, kuid see oli tar-viliku, et tõsta kindlustustegelaste autoriteeti ja hoida kindlustustegevust väärikal kõrgusel, mis see ala oma suure ühiskondliku ja rah-vamajandusliku tähtsuse tõttu pälvib. Sama distsipliin on viidud läbi ka mõnel teisel vastutusrikkamal ametalal, nagu advokatuu-ril j. m.

On arusaadav, et sellist karistust ei saa tarvitada kergel käel, vaid enne tuleb panna toime põhjalik uurimine. Tegelikult kujuneb asi nii, et kui kellegi esindaja peale esita-takse kaebus, siis kuulatakse esmalt üle asja-osaline; samuti kuulatakse ära ka vastava kindlustusseltsi seletus. Kui see veel kül-laldast selgust asjast ei anna, toimetatakse veel täiendav juurdlus. Saadud materjalid esitatakse kindlustusnõukogule arvamuse aval-damiseks. Juhul, kui selgub, et on tegemist seaduste ja määruste rikkumisega säärases ulatuses, et selle esindaja edasine tegutsemine

osutab kahjulikuks kindlustustegevusele, võib tulla kaalumisele tegevusloa äravõtmine, kas ajuliselt või jäädavalt.

Esindaja, kes on karistatud teenistusloa äravõtmisega, kantakse krediit- ja kindlustus-asutiste peainspektori juures peetavasse n.n. musta nimekirja ja teda ei tohi tee-nistusse võtta ükski selts.

Kuigi seltsid omavahelise kokkuleppe alu-sel ka seni pidasid esindajate kohta mingi-sugust „musta nimekirja”, siis oli ikkagi sellest võimalik mööda hiilida, mitmesuguste võtete abil, kasutades neid inimesi, kas all-esindajatena või anonüümselt. § 44 põhjal põle see enam võimalik, kuna kõik esindajad pea-vad olema varustatud volitustega ja teistel on tegutsemine keelatud. Ühtlasi tulevad kindlustusseltsidel kõik esindajad registree-rida krediit- ja kindlustusasutiste peainsp-pektori juures, mis võimaldab pidevat kont-rolli esindajate tegevuse kui ka isikliku koos-seisu kohta.

Isiklikult loodan, et selles seaduses fik-seeritud normid isegi juba aitavad selleks kaasa, et esindajaid korrale kutsuda ja ei tule võtta tarvitusele karistusi.

Ühtlasi kasutan juhus, et kinnitada laial-dasele kindlustustegelaste perele, et käes-olevasse seadusesse võetud karistusnormid ei taha sugugi väljendada seda, nagu oleks meie kindlustusseltside esindajad niivõrd halvad, et neid tuleb karistuste ähvardustega korrale kutsuda. Ei. Meie arvukas kindlustusesin-dajate pere töötab omas suures enamuses vä-gagi korralikult ning on teadlikud omast kõrgest kutsest. Kuid üksikuid leidub, kes oma tegevusega ka teiste heale nimmele ja kogu kindlustusasjandusele varju heidavad, mispä-rast oligi vaja sellesse seadusse sanktsi-ooni, et neid välja rookida. See tuleb kind-lasti kasuks kindlustustegelastele endile, kui ka kogu kindlustusasjandusele.

Kuna käesolev seadus, selles osas, hak-kas maksma 1. juunist s. a., siis peaksid seltsid kui ka vastavad organisatsioonid sel-lel alal, hoolitsema selle eest, et kõik esin-dajad aegsasti uuest seadusest teadlikud oleksid ja sellele vastavalt toimiksid, et väl-tida arusaamatusi; seaduse mittetundmine ei vabanda eksimust.

Usun, et laialdane kindlustustegelaste pere uue seaduse võtab vastu rahuldustundega, teades, et see aitab kaasa meie rahvamajan-dusele väga tähtsa ala — kindlustustegevuse korraldamisele ja edule.

Kapitalikogumisest segakindlustuse abil.

Dr. E. Krahn, Tartu Ülikooli eradotsent.

Elukindlustus on meil levinenud vähe, võrreldes Lääne-Euroopaga. Kui otsida selle põhjusi, siis leiame ühe sellisena umbusaldust elukindlustustegevuse vastu, mis põhjeneb vene seltside väljamaksude lõpetamisel peale maailmasõja ja Vene revolutsiooni, ja selle kõrval meie rahaühiku väärtuse korduval langusel iseseisvuse ajal. Nende minevikumälestuste põhjal tekib kindlustusvõtjal kahtlus, kas ta saab aastakümnete pärast kätte oma lepingus ettenähtud summa ka täies väärtuses, või on rahaühiku reaolväärtus vahepeal jälle muutunud vähemaks. Inflatsiooni kartus kaob aga normaalsetel majandusoludel võrdlemisi lühikese aja jooksul ja kindlustus- ja hoiutegevus võivad jälle normaalsetes piirides areneda.

Üks teine põhjus, mis mõjub takistavalt elukindlustustegevuse kasvamisele on elukindlustuse aluste ja põhimõtete, samuti elukindlustus-seltside käitise mittetundmine. Tihti võib kuulda väidet, et kapitali kogumine pangas on kasulikum kui elukindlustuslepingu sõlmimine; siinjuures võrreldakse segakindlustuse preemiamaksimiseks kulutatud summasid samasuurte pankamaketavate hoiusummadega ja arvatakse panga kaudu kapitali kogumise kasulikuma olevat kindlustuslepingu sõlmimisest. Samastatakse preemiad hoiusummadega ja arvatakse kindlustuslepingu enesele kahjuliku olevat. Kindlustuskaitse surmajuhuks võetakse iseenesestmõistetava lisandina, mille eest ei taheta midagi maksta.

Segakindlustus on aga kindlustuse ja hoiu kombinatsioon, kus ka surmaühu riisiko peab kaetud saama preemia ühe osaga. Kui tule-, veo- või klaasikindlustuses ei juhtu õnnetust, ei tule ju keegi mõttele tagasi nõuda preemiat. Miks siis toimida teisiti, kui võetakse kindlustust surma vastu piiratud aja kohta, ja kui surm ei järgne selles ajavahemikus? Asjaolu oleks igauhele selge, kui oleks tegemist surmakindlustusega ühe aasta peale. Surreb kindlustusvõtja selle aasta jook-

sul, siis maksab kindlustusandja kindlustussumma välja; on ta aasta pärast elus, siis on ta kasutanud selle aasta jooksul kindlustuskaitset ja tal ei ole mingit nõudmist kindlustusandja vastu. Tahab kindlustusvõtja lepingut uuendada, siis maksab ta uuesti riisiko-preemia.

Analoogia tulekindlustusega oleks täielik, kui suremise tõenäosus mitte aasta-aastalt ei muutuks kindlustusvõtja vanusega, nõnda et preemia kasvab aasta-aastalt. Niisugune kindlustusviis ei ole aga tegelikult tarvilusel, vaid läbilõõnud on igal pool segakindlustus.

Tegelikult võib aga segakindlustuse preemiat ikkagi lahutada kaheks osaks, millest üks osa moodustab riisiko-preemia ja teine hoiupreemia ehk hoiusumma.

Võtame näiteks 30-aastase kindlustusvõtja segakindlustuse 20 aastase kestvusega. Tema aastane bruttopreemia iga kr. 100.— kohta oleks kr. 4.82 (arvutatud MW I 3½% alusel). Sellest läheks aasta-aastalt kasvav osa riisiko-preemiaks ja ülejäänud osa hoiupreemiaks. Tabelis on näidatud see jaotus kindlustusvõtja vastavas vanuses.

Vanus	30	35	40	45	49
riisiko-preemia .	1,02	1,16	1,37	1,67	1,98
hoiu-preemia . .	3,80	3,66	3,45	3,15	2,84
	4,82	4,82	4,82	4,82	4,82

Võrdluseks olgu nimetatud, et 20 aasta jooksul peaks iga aasta alul panema panka hoiule kr. 3.42, et koguda 3½ liitprotsendiga kr. 100.—.

Teiseks näiteks olgu 30-aastase isiku segakindlustus 30 aastase kestvusega. Samal alustel arvutatud aastapreemia oleks temal kr. 100.— kohta kr. 3.17. See preemia jaguneksvastavalt kindlustusvõtja vanusele nõnda:

Vanus	30	35	40	45	50	55	59
riisiko-preemia	1,02	1,16	1,37	1,67	2,10	2,90	3,82
hoiu-preemia	2,15	2,01	1,80	1,50	1,07	0,27	0,65
	3,17	3,17	3,17	3,17	3,17	3,17	3,17

Võrdluseks olgu jälle nimetatud, et $3\frac{1}{2}$ liitprotsendiga võiks koguda kr. 100.— makstes iga aasta alul kr. 1.88.

Esimeses näites näeme, et hoiupreemia on alul 0,38 võrra suurem võrdluseks antud summast, lõpuks 0,58 võrra väiksem, ületades umbes poole aja jooksul 3,42. Silmatorkavat vahet siin hoiupreemia ja ühtlase hoiusumma 3,42 vahel ei ole näha.

Teisiti on lugu teise näitega. Siin ületab hoiupreemia 2,15 alul ühtlase hoiusumma 1,88 0,27 võrra, langeb aga juba esimese 10 aasta möödumisel alla selle ja kahanedes edasi, muutub lõpuks isegi negatiivsemaks, s. t. iga-aastasest preemiast 3,17 ei jatku enam riisikopreemiaks surmakindlustuse juhuks, vaid tuleb võtta lisa enne kogutud hoiupreemiast. Siin on juba ilmselt kasulik koguda kapitali kindlustuslepingu alusel, kui hoiusummade abil pangas. Kuidas on niisugune paremus võimalik? See on tingitud sellest, et lepingu kestvuse ajal surnud isikute eest maksetakse ainult lepingu summa välja, kuna nende hoiupreemiade abil kogutud summad kasutatakse samadel tingimustel kindlustatud ja ellujäänud kindlustusvõtjate hoiusummade suurendamiseks. Nii kaotab ellujäänud isik küll oma riisiko-preemiad, saab aga selle eest osa surnud isikute hoiusummadest.

Kahest toodud näitest näeme, et rahakogumine kindlustus-seltsi kaudu, võrreldes pangaga, on seda kasulik, mida pikema kestvusega on leping.

Näidetes arvutusalusel võetud suremumastabel ja intressimäär pole olulise tähtsusega, ka teiste tabelite ja intressimäära puhul jääb üldpilt samasuguseks.

Kindlustus-seltsid reguleerivad ju arvutusalusel ajajooksul paratamatult muutumist niikuinii kindlustus-võtjale

Kui tahad . . .

Kog. „Avaliku elu tegelaste arvamusi“.

Kui tahad kindlustada endale teed vaesusele ja viletsusele, siis ära kindlusta oma vara tuleõnnetuse, murdvarguse jne. vastu.

Kui sulle meeldib oma elupäevi lõpetada mõnes vanadekodus, või kui sa tahad, et sinu perekond satuks majanduslikesse raskustesse peale sinu surma, siis jäta kindlustamata oma elu.

A. Reinart,

majandusministri abi.

Igaüks, kel on tähtis oma perekonna muretus ja hüveolu ning soov kaitseta omakseid ootamata õnnetuse vastu, sõlmib endale elukindlustuse.

Kindlustus ei hoia ära õnnetust, küll aga pehmedab õnnetusega kaasaskäivaid tagajärgi: puudust, viletsust ja häda.

A. Uesson,

Insenerikoja esimees
Tallinna linnaapea abi.

maksetavate dividendidega. Ei ole vist siinkohal erilist tarvidust rõhutada seda paremust, mida pakuvad selletõttu kapitalikogujale kindlustus-seltsid võrreldes pankadega, rääkimata sellest, et kindlustus-seltside reservide paigutamine on kindlam, kui pankadele usaldatud hoiusummade väljalaenamine vekslite vastu.

Kokkuvõttes võib öelda, et pikaajaline hoiusummade järjekindel kogumine on otstarbekohasemalt teostatav segakindlustuse kaudu, kui panga kaudu.

Dr. E. Krahn.

Kindlustustegelase kutseeetika.

Mõningaid taktikalisi ja oskuslisi küsimusi.

Meie avalik arvamine on liigselt imibunud läbi vanast vene vaimust, mis teatud aladel kramplikult hoiab kinni diplomist ja paberist, kuid mõnes osas ei pea tarvilikuks mingisugust kutseoskust. Nii on väga laialdaselt veel valitsemas vaade, et teatud kutsetes, nagu põllumehel, kirjanikul, ärimehel jne, pole üldse vaja mingisugust kutseoskust, vaid pole muud kui võta sulg või sahk ja hakka pihta!

Samasugune mentaliteet valitseb laiemates hulkades veel kahjuks ka kindlustustegelaste kohta. Arvatakse, et kindlustustöö, see on ala, mida võib igaüks, kes kord on heitnud pilgu tarifiraamatusse ja lugenud läbi mõne reklaambrošüüri. Veel enam — on isegi neid, kes usuvad, et kui nad ei kõlba mujale, siis kindlustusmeheks võib ta hakata ikkagi. Iga läbikukkunud ametnik või ebaõnnestunud tegelane leiab end seatud ja kutsutud olevat sellel alal katsetama. See on seda kergem, et seni sellel alal pole nõutud ei mingisugust hariduslikku ega kutseoskuslikku tsensust.

Seda väärarusaamist on aidanud suuresti veel süvendada terav konkurents seltside vahel, mis valimatult on sundinud selle ala organisatsiooni paisutama. Iga uutulnuk on võetud vastu, vaatamata tema eelharidusele, ettevalmistusele ja üldisele kutsekõlblikkusele. Veel enam — kõrged kohustuslikud normid on sundinud organisaatoreid ja neid, kellel olemas selleks vastavad ülesanded ja õigused, järjest ikka uusi ja uusi inimesi rakendama töhhe, andmata aga neile anda korralikku ettevalmistust oma kutsetööks.

Kui tulekindlustuse alal veel töötavad vanemad vilunumad jõud, siis elukindlustuse alal, mis meil muide on alles võrdlemisi noor ja arengustaadiumis, töötavad sageli, kui mitte hoopis vähikud, siis vähemalt liig nigela ja puuduliku ettevalmistusega töötajad, mis loomulikult ei ole ainult takistuseks otsesele tööle üksi, vaid mis va-

rem-hiljem sellel alal end kindlasti õige valusalt tunda annab ka üldiselt.

On arusaadav, et kindlustustegelane, kei endal puudub asjast laiem arusaamine ja tõeline veene, ei suuda seda kanda ka laiematesse hulkadesse. Töö, mis nende vähikute kaudu tehakse, ei saa olla soliidne ega kvaliteet esmajärguline. See on puudulik ja poolik töö, mis sooritatud sageli hoopis lubamatute ja otse kuritegeliste võtetega, mille tõttu see kindlasti ei aita kaasa asja üldiseks eduks, küll aga loob õhkkonna, kus edasine töötamine osutub väga raskeks, kui mitte hoopis võimatuks.

Kuna kindlustusala, eriti elukindlustuse osas, kuulub nooremate majanduslikkude ürituste hulka, siis on arusaadav, et sellel alal seisab veel suur töö ees. Kui nüüd aga oskamatuses või sihilikkusest tingituna juba asi algusest peale ära rikutakse, siis on selge, et edasisest edust ei saa olla juttugi. On selge, et üks poolikult selgitatud ja väärseletustele rajatud töö võib palju ära rikkuda. Seesugusest tööst pole kasu ei seltsil, kindlustusvõtjal ega ka esindajal. See tekitab ainult umbusku ja vaenuliku õhkkonda seltside, kui ka kindlustusasjanduse vastu üldse.

Kui vaadelda sellist poolikut tööd lähemalt, siis selgub, et võitnud pole sellega keegi, küll aga üldiselt kogu kindlustusasjandusele tehtud kahju. Seesuguste esindajate poolt tehakse tavaliselt kaks suuremat põhiviga: kindlustused üle kindlustusvõtja majandusliku kandejõu ja puudulikkudele, väärseletustele rajatud kindlustuslepingud. Mõlemad mõjutavad aga üldist kindlustusturgu kahjustavalt ja tõstavad storno protsenti.

Oletame, et seesugusel vähikesindajal õnnestub sõlmida elukindlustusleping vürtspoodnikule, kelle kuu sissetulek vaevalt 70—80 krooni, summaga 10.000 krooni segakindlustuse alusel. Vürtspoodnik, kes oma majanduslikule

kandejõule vastavalt võinuks teha vaid 1—2000 kroonise elukindlustuse, on viidud esindaja väärseletuste ja petlike lubaduste tõttu niikaugemale, et ta sooritas selle tehingu eeltähendatud, ülejõu käivale summale. On ilmne, et selline töö juba eos kannab stornotunnuseid, sest ka parima tahtmise juures käib preemia mehele üle jõu. Nii, see kindlustusleping kuulub storneerimisele.

Kes on saanud kasu seesugusest tööst?

Kindlustusselts igatahes mitte, sest tema kulud esimesel aastal on enamikus alati suuremad kui saadud preemia. Tähendab, selts saab sellega kahju, pealegi veel kahekordselt, kuna ta on pidanud kindlustusele maksma juurde ja pealegi on läinud kaduma kindlustus, mis vähema summa puhul oluks täiesti reaalne.

Kahju saab ka kindlustusvõtja, kuna ta ei saa tagasi sissemakstud preemiat. Ja kui pole olnud surmajuhtu, siis osutub makstud summa mahavisaatud rahaks. Isegi surma korral pole ta talitanud õieti, kuna ta riisikokindlustuse saanuks tunduvalt odavama preemiaga.

Esialgu näib võitja olevat ainult esindaja. Tema tasu olenes summa suuruselt ja sellepärast pressis ta võimalikult kõrgema kindlustussumma.

Ent seegi kasu on vaid näiline ja põhjeneb valel kalkulasioonidel, või on enam-vähem reaalne siis, kui kindlustusmees oma tööd võtab juhuslikult, ajutisena, arvestamata tulevikuga. Ta toimib ühepäeva laadakaupmehena, kes täna müütub siin, homme sääb oma rämpskaupa, küsimata sellest, millisena jääb tema ja kauba kuulsus ostjaskonnale.

Kuid kindlustusmees, kes oma kutses võtab tõsiselt ja püsivalt, teeb sellise käitumisega endale vaid kahju, kuna iga selliselt sõlmitud kindlustusleping suurendab tema vaenlaste ja vihameeste peret, nii et ta peagi oma töövälja kaotab jäävalt. Ent ta ei tee mitte ainult kahju endale ega enda tööle, vaid ka sellele seltsile, kus ta töötab ja kogu kindlustusandusele. Seega on säärane tegutsemine kahjulik kogu kindlustustegelaste laialdasele

Mitte kõdunevad kingid, vaid . . .

Arenenud ühiskonnaliikme — kultuurinimese iseloomustavamaid jooni on ettenägelikkus, mõtlemise suhtumine üle tööpäeva tulevikku.

Mure ning hool nii iseenda kui ka omaste tuleviku eest ja kartus, et vanadusepäevil, töövõimetuse või mõne muu õnnetuse puhul ligidased ja armastatud inimesed võivad sattuda raskustesse, muutudes isegi koormavaks ühiskonnale, oleneda avalikust hoolekandest — närib rõhutatud silmapilgul küll hoolitseja perekonnatoitja südant.

Selle rõhuva ja viljatu mure lahendamiseks on kogu kultuurimaailmas laialt levinud igasugused kindlustusviisid. Esijoones mitmekülgne elukindlustus, aga ka alatistelt arenev laste õppe- ja kasvatusraha-kindlustus.

Ka meil väärrib see ala senisest palju suuremat levimist. Ta levib ka kindlasti — arusaamise levides, et suurimaks armastuse ja hoole avalduseks oma ligidastele inimestele ei ole mitte nende heilitamine kõdunevate kinkidega elu lähedatel aegadel, vaid et see avaldub palju suuremal määral nende tuleviku kindlustamises kindlustusseltsi poliisiga.

Kogust „Avaliku elu tegelaste arvamusi”.

Marie Reisik,

Eesti Naisliidu esinaine.

perele. Jälle on üks vaenlane kindlustusandusele juures ja see ei ole ainult ise jäävalt kadunud elukindlustusele, vaid kogu tema sugulus- ning tutvusringkond on muutunud kindlustusküsimustele kui mitte vaenulikuks, siis vähemalt umbusklikuks ja immuunseks. Sellega on kindlustusmees kaotanud osa oma tuleviku töövõimalustest ja muretsenud juurde kindlustustegevusele uusi vaenlasi — saaginud pooleks selle oksa, millel ta ise istus!

Kuna tavaliselt iga hästitehtud töö toob juurde uut tööd, avardab töövõimalusi, on petlikele lootusile ja väärkalkulasioonidele rajatud töötulemused vastupidised. Seega osutub see näiline kasu ka kindlustusmehele endale kahjulikuks.

Ent samuti, nagu mõjutab üldist kindlustusarengut pidurdavalt petlikele lubadustele ja väärkalkulatsioonidele rajatud töö, on lugu ka puudulikult ja poolikult selgitatud tööga, mille juures ilmnevad samuti juba õige varakult stornotunnused. Siin on küll veel võimalus asja parandada täiendava selgitustööga, kuid see ei ole igakord läbiviidav ja sageli osutub see hiljem ka raskemaks, kui mitte hoopis võimatuks.

Kui vaadelda seda suurt storneeritud kindlustuse arvu, ka kitsamais piires ja selgitades nende põhjuseid, siis peab tunnistama, et suurem osa neist on läinud stornoks just eeltähendatud kahel põhjusel — ebanormaalselt kõrge kindlustussumma või pooliku töö tõttu. Hoopis vähe on storneeritud kindlustusi teenistuskoha kaotamise või majandusliku olukorra halvenemise tõttu. Kogu hulgast moodustab viimane vaid 5—6%.

Et selline nähe on ebaloomulik ja see ei tohiks pikemalt püsida, on selge, kuna see mürgitab niigi ebasoodsat õhkkonda ja aitab kaasa kindlustustöö halvenemiseks ning mõjub raskendavalt eriti nende esindajate tööle, kes tahavad töötada soliidisel ja korrekt-sel alusel.

On selge, et siin tervenemine peab tulema, mis on kasuks kõigile — selt-sidele, kindlustusvõtjatele kui ka kindlustustegelastele endile. Algatust peavad näitama kindlustustegelased ise, et rookida enda hulgast välja see element, kes mürgitab õhku ja halvab ka nende tegevust, kes oma kutset võtavad suure tõsiduse ja innuga.

Ent kui eeltähendatud pahed puudutavad peamiselt elukindlustustegelasi, siis ei saa jätta märkimata, et ka tulekindlustuse esindajate kutse-eetiline ja kutseoskusline tase jätab sageli palju soovida. Lisaks sellele veel pahelised nähted, mida kisub esile liigterav konkurents. Kuna sellel alal võistlus linnades on äärmiselt terav, siis vastavalt sellele on ka võistlusvõtted kujunenud kaugemale lubatavuse piirist. Peamiseks trumbiks siin on teise seltsi ja esindaja halvustamine ning kokkuleppe vastane hinnaalandus.

Aeg annab arutust.

Inimene, kes algab oma pikka eluteed, on kui rändaja, kes varahommikul päevatõusuga alustab oma teekonda, lootes jõuda varakult sihile. Ta on varustatud toidu ja rõivastega, sest teel tuleb tihti võidelda paljude ebanugavustega ja ülepääsematute raskustega, kuid oma truu seltsilise — reisukepi najal jätkub reis määratud sihile.

Nii sammub ka perekonnapea — isa pikale teekonnale elukindlustuse poliisi najal. Südamas rahutund, troost ja kindel usk sellesse, et tema perekond on kaitstud kõikide võimalike õnnetuste ja hädadohtude vastu, on parimaks pandiks elutöö õnnelikuks lõpuleviimiseks, ka siis, kui kõigevägevam Jumal tema elupäevad enneaegu katkestab.

Kepp ja reisivarustus rändajal — on kui elukindlustuspoliis igal perekonna isal. Seepärast, armas rändaja, ära kõhkle, vaid varusta end varakult reisukepiga — elukindlustuspoliisiga ja mõista üht tõde: aeg annab arutust.

Kogust „Avaliku elu tegelaste arvamusi”.

N. Päts,

ülempreester, Sinodi abiesimees.

Kõik need võtted mõjuvad ruineerivalt kindlustusajandusele üldse, kuid eriti kindlustusalal tegutsevate inimeste autoriteedile.

Esimeseks suuremaks trumbiks kindlustuse ülevõtmisel on selle seltsi usalduse kõigutamine, kus kindlustus olemas. Üks kindlustusvõtja kõneles möödunud aastal ise, et ta maja kaheksa aasta jooksul igal aastal ise seltsis kindlustanud, sest järgmisel aastal on tulnud jälle mõne teise seltsi esindaja, kes eelmise seltsi on teinud pihuspõrmuks. Nüüd olevat tal selge, et kõik seltsid olevat väga halvad, majanduslikult nigelad ja ta ei mõtlevatki enam oma hooneid üldse kindlustada. Nii umbusklikuks olid need mustamised ja põhjamised teinud mehe kindlustusseltside vastu.

Pole ka midagi imestada, sest olen ise kuulnud, kuidas mõni kindlustusmees maadleb teise seltsi „pahade vaimudega” kindlustusvõtja ees, et aga kindlustust endale hankida. On päris selge, et seesugune „tõrvamistö” ei tule kasuks kellelegi, küll aga aitab kasvatada üldist umbusku ja vaenu rahva hulgas kindlustusasutiste vastu. See ei kahjusta küll nii otseselt tulekindlustuse ala, kuid seda enam ebasoovitavalt võib mõjuda teistele kindlustusharudele. Kes vähegi suuremate kogemustega ja laiema silmaringiga kindlustusmeheks on, see teab, kui vähe tulemusi sellisel mustamisel on ja teab ühtlasi, et kindlustustöö edukuseks aitavad kaasa hoopis vähemdrasatilised, kuid mõjukamad vahendid.

Teine võte, mida küll vähem kasutatakse, kuid siiski mõnede esindajate poolt praktiseerimist leiab, on teise esindaja mahategemine. Viimast kasutatakse eriti sel puhul, kui eelmine esindaja on vahetanud seltsi. Olin ise juhuslikult pealtkuulajaks ühe tulekindlustuse uuendamise puhul, kus esindaja kogu oma raskusega langes eelmisele esindajale, teda tembeldades peaaegu mõrvariks ja tituleerides iga suguste kriminaalsete nimedega. Juhuslikult oli mulle teada, et sellel esindajal, keda nii mustati, ühtegi nime-tamisväärset pattu hingel polnud, ammuugi midagi kriminaalset. Seekord jäi see uuendus siiski tegemata ja nagu varanduse omanik hiljem tähendas, polevat ta seda teinud just sellepärast, et esindaja oma eelkäija ja kolleegi kohta liig vängeid sõnu tarvitanud. Kuna ka varanduseomanik ise seda meest väga hästi tundis, siis oli ta väga pahane sellisele ebasoliidsele käitumisele.

Et aga seesugune talitusviis kindlustustegelaste nimele kasuks ei tule on pikematagi selge. Ja kui üldiselt kindlustustegelaste autoriteet laiema publiku silmis võrdlemisi madalal seisab, siis kahtlematult on ka sellistel poriloopijatel sellel alal oma teene — ja mitte väike,

Mis puutub kolmandasse pahesse — kokkuleppevastane hinnaalandus —

Inimene püüab...

Inimene püüab rajada oma elu ja olukorda kindlale alusele ja otsib abinõusid ning teid õnnetuste ja kahjude vastu, mis nii sagedased eluteel; kuid üksikult ja organiseerimatult on raske võidelda nende vastu.

Elu ja varanduse väärrikaks kindlustamiseks võimalikkude õnnetuste ja kahjude korral, on olemas kindlustuseltsid, milliste töö ja tegevus sellel alal on ülitähtis ja kasulik.

Oleks soovitav, et igaüks võimalikult kindlustaks oma elu ja varanduse ühes või teises seltsis.

Kogust „Avaliku elu tegelaste arvamusi”.

Mitropoliit Aleksander

siis peab tähendama, et see küll kõige vähem riivab üldist kindlustusalat, kuid seda valusamini lõikab esindajate endi teenistushuvide luusse ja lihha. Eriti annab see end tunda siis, kui seda tehakse isiklikul arvel.

Kuigi see on kokkuleppega ja keh-tiva kindlustusasutiste seadusega kee-latud, ometi on teada juhtumeid, et seda kahjuks praktiseeritakse. Tahaks loota, et siin uus seadus tõmbab kind-lamad piirid, kuigi võib karta, et siingi hakatakse mööda hiilima, hoolimata sellest, et see võib tuua kaasa esin-dajale kutsetegevuse ajutise või jääva kaotuse.

Ent seadus suudab siin teha vähe, kui kindlustustegelased ise selleks kaasa ei aita. Kuna see kõik toimub kindlustustegelaste endi huvides, siis tahaks loota, et kindlustustegelased ise aitavad selleks kaasa, et omi ebakor-ralikke kolleege kutsuda korrale.

Kõik need kutseetilised ja takti-lised küsimused on kogu kindlustuste-gelaste perele niivõrd olulised ja täht-sad, et siin tuleb astuda kindlaid sam-me olemasolevate puuduste vältimiseks ja tervema õhkkonna loomiseks. See on tarvilik kindlustustegelaste endi, kui ka kindlustusolude üldise terven-damise huvides.

J. K.

Tulekindlustuse uudismaid.

J. Kask.

Tulekindlustusala peetakse meil juba niivõrd populaarseks ja läbilöönuks, et paljud on arvamusel, nagu oleks sellel alal juba tehtud kõik ning saavutatud maksimum. Sellest tingituna loobutakse uute riskide otsimisest ja tegevus sellel alal keerleb peamiselt seniste riskide jagamise ümber. Keeb äge võistlus ja kahjuks peab tähendama, et viimasel ajal see võistlus enam kaugeltki tervel alusel ei arene, vaid mõnigi võte ja mõnegi esindaja tegevus palju soovida jätab. Kuigi on pandud maksma ühised tariifid ja juhised ning sõlmitud seltsidevahelised konventsioonilepingud, ometigi, nagu näitab tegelik elu, ei peeta neist alati kinni. Peab tunnistama, et seesugune konkurents sugugi enam tervendavalt ei mõju, ega asja üldsusele kasuks ei tule. On karta, et isegi kehtimata hakkav uus kindlustusseadus siin suurt ei suuda ära teha, kui esindajad ise ei asu asja parandama.

Ometi, kui jälgida põlevuse suhet tulekindlustusega, siis ilmneb, et meil igal aastal tuleroaks langevast varandusest ainult osa on kindlustatud, kuna arvuliselt suur osa on kindlustamata. See näitab, et tulekindlustusealal siiski leidub hoopis söödis maid, mis ootavad hankemeest.

On ilmne, et kinnisvaradest enamus kuulub kindlustuskaitse alla, kuigi ka teatud raioonides ja maal veel küllalt sageli esineb kindlustamata hooneid, kuid mis veel alles täielikult väljakujunemata on, see on — vallasvara kindlustus. Seda mitte ainult maal, vaid samuti ka linnades. Nagu näitavad mõningad statistilised vaatlused, on isegi pealinna elanike korterisiseseadest kohati kuni 90% kindlustamata. Jälgides teateid tulekahjust, peab tunnistama, et ei möödu pea ainultki tuleõnnetusjuhtu, mille kohta hiljem ei selgu, et selle või teise vallasvara oli täiesti kindlustamata, mille tõttu inimene jäi puupaljaks ja peab lootma ühiskonna abile armuandide näol.

Sageli ei ole need varandused küll eriti suured, kuid moodustades inimese kogu varanduse, teinekord isegi tööriistu ja muid eriti vajalikke esemeid, on see inimene kindlasti õnnetum ja halvemas olukorras, kui majaomanik, kelle kahju küll summaliselt suurem, kuid peale selle omab veel mõne teise maja ja muid varandusi. Seesugused juhud pole mitte üksikud, vaid neist võib kuulda pea iga suurema ja ulatuslikuma tuleõnnetuse puhul.

Siin on tulekindlustuse uudismaa, mis ootab intensiivsemat viljeldamist.

Võidakse ju öelda, et need on enamikus pisikesed riskid, mis vaevaselt tasuvad kindlustusmehe tööd, mis sel puhul osutub tunduvalt koormavamaks, kui mõne suurema üksikkindlustuse juures. Õige, kuid ainult osaliselt, sest tõeline kindlustusmees ei saa oma tööd igakord mõõta vaid otsese tulukuse seisukohalt, vaid ta peab võtma oma ülesannet ka ühiskondlikus ulatuses. Ja selles osas on siin kindlasti väga tänulik tööpõld, et kindlustuskaitse mõtet levitada laiematesse hulkadesse. Kuigi see igakord ei näita nii suurt otsest tulukust, siis hiljem võib see kaudselt end tasuda mitmevõrdselt. Pealegi on see ühiskondlik töö, mis mõnegi perekonna suudab päästa juhtuva õnnetuse puhul, raskustesse sattumisest. See teadmine iseenesest peaks olema kindlustusmehele suureks moraalseks tasuks, kuna ta sel juhul kõige paremini aitab kaasa kindlustuskaitse viimist sinna, kus teda kõige enam vajatakse.

Ent ka tasuvuse seisukohast ei ole see töö sageli halvem, kui mõni ebarõõmselt ülevõetud kinnisvara risk. Olles kord juhuslikult kellegi kindlustustegelase pool, kaldus kõnelus vallasvara kindlustamisele üldse, kusjuures selgus, et samas majas, kus elas kindlustusmees, oli 13 korterit, mille sisseseadetest oli kindlustatud vaid kaks. Nagu hindamisel selgus, oli ülejäänud 11 korteri vallasvara väärtus 30.000 krooni, kuid maja, kus asus see

varandus, oli kindlustatud ka ainult 30.000 krooni eest. Seega võrdus kindlustamata vallasvara väärtus maja hinnale. Seejuures ei saa jätta märkimata, et enamusele, neis kortereis elavatele inimestele oli nende vallasvara osatähtsus palju suurem kui majaomanikule maja. Majaomanikul oli peale maja veel muid varandusi, ent paljudele üürilistele oli korterisisesead nende ainukeseks varanduseks — mõnel isegi seegi veel osaliselt võlgu.

Nagu hiljem mitmelt poolt kogutud andmed näitavad, pole see ainuke juhus, vaid on võrdlemisi tavaliseks nähteks, et vallasvara kindlustamisküsimus vajab veel küllalt selgitust. Siin on veel rohkesti tööd kindlustusmehel! Sellepärast oleks õigem, et need kindlustusmehed, kes piike murravad riskide ülevõtmisega ühest seltsist teise, sageli abinõusid valimata, rikkudes üldist kindlustusturgu, leiaksid palju tänulikuma töövälja kindlustusuudismaa ülesharimisel — vallasvara kindlustamistöö. See väldiks nii mõnegi arusaamatuse, aitaks tervendada üldist õhkkonda ja pole kahtlust, et selline töö leiab kõikjal hinnangut.

Peale vallasvara linnades, tuleks senisest suuremat rõhku panna ka põllusaagi ja taluinventari kindlustamisele, mis paiguti on päris tundmatu. On paiku, kus seda kasutatakse päris intensiivselt, ent teatud raioonides on see nii võõras, et pole kogu sellest asjast aimugi. Siinjuures ei saa jätta mainimata nähet, mis iseloomustab kõigi kindlustusmeeste tegevust — kord „ülesleitud” nurk töötatakse läbi kodanike tüütuseni, ent selle kõrval jäetakse teine raioon hoopis sööti.

Üldiselt on talusaagi ja -inventari kindlustamine alles läbiviidud väga väheses ulatuses. Ent ometi on lugu nii, et talu saagi väärtus sageli moodustab hoopis suurema summa, kui hoone, milles ta asub. Nii põles alles möödunud sügisel Võrumaal maha talu ait, mis oli kindlustatud 180 krooni eest; ühtlasi langes tuleroaks ka kogu viljasaak ja muu varandus, mis oli aidas, väärtusega 1.500 krooni. Viimane oli aga täiesti kindlustamata. Ometi oli seesoleva varanduse väärtus ligi kümme korda suurem.

On selge, et aida kaotus peremehele sugugi nii suure tähtsusega polnud, kui vili ja muu vallasvara, kuid ometi oli viimane kindlustamata. Samuti on selge, et selline juhus pole maal ainulaadne, vaid selliseid nähteid võib maal kohata igal sammul: tühise väärtusega hoone on kindlustatud, kuid selles asuv väärtuslik varandus on kindlustamata! Ja see ongi üks tööväli, mis ootab kindlustusmeest, tõelist kindlustusmeest, kes mitte ainult karuäkega ei armasta lohistada mööda teiste poolt ülesküntud välju, vaid ka ise on valmis ajama uudismaasse esimesi vagusid. Siin on vaja selgitustööd ja propagandat, et viia kindlustuskaitsest arusaamist laiadesse hulkadesse.

See pole mitte ainult töö isiklikes huvides, vaid see omab ka suure tähtsuse rahvamajanduslikust seisukohast, sest iga ruineeritud majapidamine halvab meie üldist rahvamajanduslikku arengut.

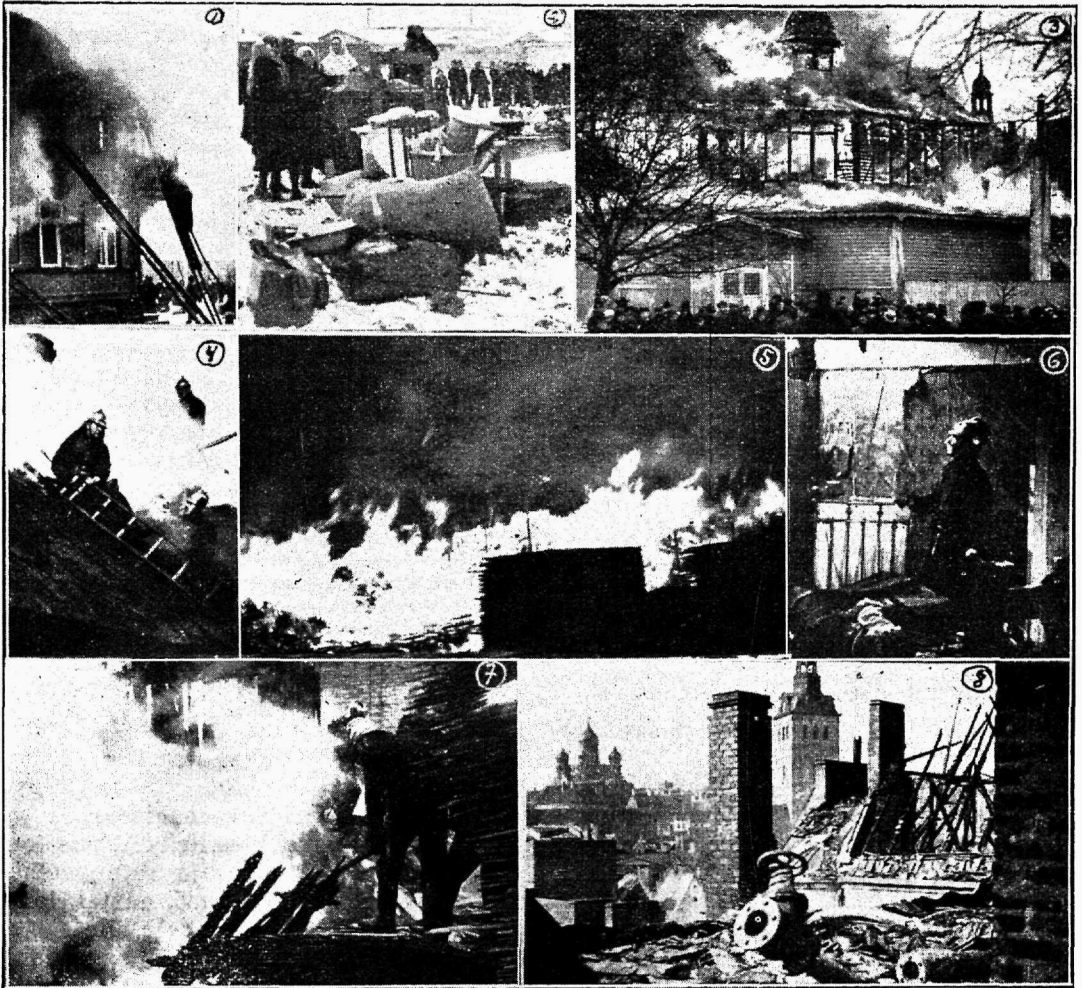
Tänapäeval ei saa põllumees enam loota ühiskondlikule toetusele õnnetuse korral, vaid peab ise hoolitsema enda eest õigeaegse kindlustuse teel. Ei ole enam mõeldav, et põllumees õnnetuse korral võiks minna „tulekahju ajama”, nagu see oli viisiks vanasti, või nagu seda alles mõne aasta eest praktiseerisid petserlased. Tänapäeva ühiskondlik mentaliteet on selles osas tunduvalt muutunud ja praegusaja põllumehel puudub ka tahe ning aeg seesuguseks kerjamiseks. Ja seda kõike pole ka vaja, kuna raskustesse sattumine on välditav moodsa kindlustuskaitsega. Ent kui seda veel küllaldaselt ei kasutata, siis on siin peamiselt süüdi kindlustusmehed, kes selle asemel, et harida tulekindlustusele uudismaid, purelevad senise päranduse jagamisel.

On selge, et ühiskondlikust ja rahvamajanduslikust seisukohast mõnigi tulekindlustuse ala nõuaks intensiivsemat viljeldamist, kuid piisab neistki näiteist. Ja kui kindlustusmehed haaraks sellest kinni, siis kindlasti leiduks seal tänulikuma töövälja, kui seda pakub senine liig terav ja ebaterve võistlus olemasolevate riskide pärast.

Tuli hävitab, õnnetus varitseb...

*Varas jätab varna seina,
tuli ei jäta tukkigi...*

Rahvatarkus.

1. Elumaja leekides. 2. Varanduse riismed, mis jättis tuli. 3. Kino „Endla“ põlemine. 4. Tuletõrje päästetööl.

5. „Viktoria“ tulehõll — suurim tulekahi Tallinnas. 6. Tulest rüüstatud korter. 7. Leekidest päästmine. 8. Maja varemetel. 9. Autoõnnetus, kus purnes pilbasteks uus sõiduk.

Tule hävitustöö 1936 a.

Möödunud aastal oli Eestis 939 tulekahjujuhtumit, mille läbi hävis 1.583.563 krooni eest varandust. Tule läbi said kannatada 727 hoonet, millest 444 olid osaliselt või täielikult kindlustatud, kuna 283 hoonet olid täielikult kindlustamata. Peale selle hävis tules veel suurel hulgal vallasvara ja põllusaaki, mis olid kindlustamata.

Vaatamata sellele, et meie tuletõrje organiseerimisele ja korraldamisele viimasel ajal on pandud suurt rõhku, võib siiski konstateerida, et põlemised Eestis on suhteliselt veel küllalt sagedased ja nende läbi tekkinud kahju tõuseb aukartustäratavale summale. See kahju on seda tunduvam, et meil pole küllaldaselt teostatud tulekindlustuse kaitset, kuna paljudel juhtudel, eriti maal, õnnetuse puhul selgub, et hooned ja kogu varandus oli tule vastu täielikult kindlustamata.

Nii oli möödunud aastal tule läbi kannatada saanud hoonetest tule vastu kindlustamata 283 hoonet, seega enam kui üks kolmandik. Vallasvarast ja põllusaagist, mis langes tule ohvriks, oli aga kindlustamata hoopis suurem protsent. Seega on meie rahvamajandus, eriti aga üksikud majapidamised tule läbi saanud võrdlemisi ränga hoobi. Eriti selletõttu, et meil ikka puudub veel õige arusaamine kindlustuskaitse tähtsusest ja selletõttu varandusi hoitakse kindlustamata. Selle läbi on üksikud majapidamised täielikult laostunud või pidanud pöörduma ühiskonna poole abi saamiseks.

Võttes vaatluse alla tulekahju tekkimise põhjuseid, peab märkima, et arviliselt esikohal püsib tule tekkimise põhjusena hooletus. Hooletuse läbi on möödunud aastal tekkinud tulekahjusid 484 juhul ja sel puhul on hävinud varandusi üle 60 miljoni senti eest. Võrreldes meie andmeid vastavate välismaa omadega, selgub, et kuskil mujal maailmas hooletus nii domineerival kohal ei seisa tulekahjude tekkimise põhjusena, kui Eestis. Sellepoolest on Eesti püsivalt seisnud esikohal.

Kolmandal kohal on sädemetest ja tahma põlemisest tekkinud tulekahjud, mis moodustavad üle 10% kogu põlemiste arvust, kuna teisel kohal on korratute tulesädemete läbi tekkinud tulekahjud 12,8%. Kuna ka need mõlemad põhjused kuuluvad sisuliselt hooletuse või lohakuse liiki, siis peab konstateerima tõsisasja, et Eestis hooletuse läbi on tekkinud möödunud aastal 711 tulekahjujuhtumit, või ligi 75% kõigist tulekahjudest, mille läbi hävis varandusi ligi 100 miljoni senti väärtuses.

Teised tulekahju tekkimise põhjused on hoopis harvemad. Neist võiks tähtsamana mainida vahest kuritahtlikku süütamist, mille ohvriks 1935. aastal langes 72 hoonet 15 miljoni senti väärtuses. Sellejuures võib märkida, et võrreldes eelmise aastaga, see põhjus näitab kõige suuremat langust. Hoopis väiksemaarvuliselt esinevad muud põhjused, millest pikseõnnetused esinevad peamiselt maal, kuna linnades ja alevites pikseõnnetuse läbi tekkinud tulekahjudest on märgitud vaid üks juhus. Maal aga sellevastu on pikse läbi saanud kannatada 54 hoonet. See asiolu näitab, et piksekaitse maal veel küllalt soovida jätab.

Kui vaadelda tulekahjujuhte aastatega järele, siis ilmneb, et kõige ohtlikumaks ajaks on maal kevad ja suvi, kuna linnades selleks ajaks on talv. Kõigist tulekahjujuhtumistest, mis maal aset leidsid 1935. aastal, langes kevade- ja suvekuudele üle 60%, kuna linnades tulekahjud sagesid peamiselt just talvel ja madalseisundini jõudsid sügiseks.

Hoonete liikide järele on kõige enam tule läbi kannatada saanud puuehitused, milliseid oli 727 põlenud hoonest 571, kuna 97 olid segaehitused. Maal on põlemistel suhe suuresti puuehituste kahjuks, kuna seal 601 ärapõlenud hoonest olid 489 puuehitised ja ainult 28 olid kivist. Linnas pole see vahekord sugugi nii silmatorkav, sest siin olid tule läbi kannatanud hoonetest kivist 31, puust 82 ja segaehitusi

13. Põlemisel tule läbi kaotasid hooned oma väärtusest: kivehitised maal 42,7%, linnades 4,7%; puuehitised maal 61,1%, linnades 24,5% ja segaehitised maal 48,2% ning linnades 8,4%.

Võrreldes neid andmeid, selgub kui suure tähtsuse omab tulekindel ehitusmaterjal. Tulekahju läbi tekkinud kahju on nende juures hoopis väiksem, eriti veel linnades, kus tuletõrje organisatsioon on paremini välja arenenud ja abi kiiremini kättesaadav. Selle tulemusena on linnades tuleohvriks langenud kivimajad oma väärtusest kaotanud ainult 4,7%, kuna maal see

protsent on ligi kümme korda suurem.

Põlemiste rohkuste poolest esikohal on Järva ja Petserimaa, kus iga tuhande elaniku kohta tuli üks tulekahjuhtum. Üldiselt võib aga märkida, et põlemiste arv, eelmise aastaga võrrelduna, tunduvalt langes — 130 juhtumi võrra. Kuid veel suurem oli vahe kahjusummas, mis näitas langust üle 50%, alanedes 3,7 miljonilt kroonilt (1934) 1,5 miljonile kroonile (1935). Summaline suur langus oli tingitud sellest, et 1934. aastal leidsid aset paar suuremat tulekahju, kuna möödunud aastal selliseid juhtumeid polnud.

Kindlustustegelased riigi pensionile.

Kindlustustegelaste töö sotsiaalsest tähtsusest Saksamaal kirjutab Karl Straube „Neumanns Zeitschrift für Versicherungswesen“'s muuseas:

„Kindlustustegelased on sõjavägi, kes võitlevad ühiskonna huvides. Nende arv ulatub juba üle veerand miljoni ja see kasvab alata.

Eriti viimastel aegadel on hakatud kindlustustegelaste (agentide) tööd kõrgelt hindama, sest kindlustustegavuse osatähtsus rahvamajanduses muutub järjest ulatuslikumaks. Kuigi igas riigis veel sageli võib kohata inimesi, kes suhtuvad mitte kõige parema eelarvamisega kindlustustegelastele, on seesugune mentaliteet ikka enam ja enam määratud kadumisele, kuna tänapäeva realselt mõtleivate inimeste hulgas kindlustustöö ikka suuremat poolehoidu ja usaldust võidab. Iga kainenult mõtleja inimene jõuab juba lühikese mõtlemise järele arusaamisele, et seniseks väärvaateks polnud alust, vaid kindlustusmehe töö on väga raske ja vastutusrikas ning toimub ühiskonna hüvaoluks.

Kindlustusmees peab olema väga suure üldharidusliku kui ka erioskusliste teadmistega. Kindlustusliike ja -alasid on väga palju. Kuigi agent sageli töötab ainult ühel alal, ta siiski peab olema teadlik ka teistel aladel, sest on tavaline nähe, et näietks elukindlustusvõtja tahab teada ka mõne teise kindlustusala tingimusi ja põhimõtteid. Esindaja peab olema teadlik ja oskama anda asjatundlikku nõu, kui ta ei taha kaotada enda vastu usaldust ja lugu-

pidamist. Peale selle peab tal olema organiseerimisoskust ja võimet, et leida pidevalt tegevust. Mitte ainult büroos ja kodus, vaid ka tänaval, seltskonnas ja mujal peab ta olema võimeline esinema. Kuna kindlustustegelasel tuleb omas kutses puutuda kokku rahvaga kõigist kihtidest, siis peab ta olema suure orienteerumisvõimega ja kohanemisoskusega, et saavutada edu.

Saksamaal on juba pikemat aega teostatud kindlustustegelaste vahel loodud seaduslik sõprusliit. Majandusministeeriumi juurde on loodud organ, mis lahendab kõik esindajatevahelised küsimused. Sama organi ülesandeks on ka valvata esindajate tegevuse seaduslikkuse järele, nii kindlustusvõtja kui ka seltside huvides.

Esindajad töötavad kogu rahva huvides, kuna nad oma tööga kaitsevad kodanike elu ja varandust. Ta peab kandma kindlustuse põhimõtteid laiadesse rahvahulkadesse ja seda tegema ausalt ning usaldusväärset, olles alati kursis kõigi majanduslike uuenduste ja muudatustega.

Kõigi nende kõrgete kohuste ja ülesannetega arvestades, on arusaadav, et Saksamaal pannakse kindlustusteadusele ja kutseoskusele suurt rõhku, arvestades ainult suure üldhariduse ja kindla iseloomuga inimesi.

Arvesse võttes kindlustustegelaste rasket, vastutusrikast ja ennastsalgavat tööd, on juhtivad organid asunud seisukohale, et kindlustustegelaste eest tuleb hoolitseda riigi poolt ka siis, mil nad ei suuda enam olla kasulikud riigile ega ühiskonnale — vanaduse-

Neil päevil ilmus trükist

„KINDLUSTUSASUTISTE SEADUS SELETUSTEGA“

Koostanud Ev. VENDELIN ja A. KUKK.

TARVILIK KÄSIRAAMAT KINDLUSTUSTEGELASTELE.

Saada kõikidest raamatukauplustest

Mõnda välisorganisatsioonidest.

A. Pähkal.

Seda, mis veri organismile on välisorganisatsioon kindlustusseltsile. Nii veri organismitis, kui välisorganisatsioon kindlustusseltsis on liikuv, nemad mõlemad tahavad alalist värskendamist ja elustamist, ning nende ülirohkus ei ole soovitatav ega tervitatav nähe. Verevaesus samuti kui organisatsiooni puudumine saavad saatustlikuks igale organismile ja kindlustusseltsile. Kõrge kvaliteediga, hästitöötav välisaparaat on pandiks seltsi edukale ja tulemusrikkale tööle. Samuti kui terve ja hää veri haiges organismis, nii ka võimsa välisorganisatsiooni tähtsus pääsel. Mõjuvõimule alles siis kui saabuvad erakordsed ajad, majandusline kriis ähvardab lõhkuda saavutisi kindlustuse alal ja pidurdada uue produktiooni kestavat juurdevoolu. Alles siis selgub hää väljaõppega, võimsa välisorganisatsiooni osatähtsus ja tema peale rohkem kulutatud organiseerimiskulude mitmekordne tasuvus.

Kuid ka normaal olukorras tuleb välisorganisatsioonile senisest pühendada rohkem tähelepanu, anda neile võimalusi kutsealaliselt endid täiendada, soodustada vastava kirjandusega tutvumist ja kõrvaldada kindlustusalalt kõik need, kelle kuuluvus kindlustustegelaste perre mõjub halvavalt kogu kindlustusasjandusele.

Meie madala kindlustustaseme juures ei ole

päevil. Kindlustustegelaste pensionideks on riigi eelarvesse võetud juba teatud summad.

Kindlustustegelase töö ulatub kaugesse aastatesse, nii et tema töötulemusi saavad maitsta ka järgnevad põlved. Sellepärast on arusaadav, et hoolitsetakse ka nende vanusepäevi eest, kuna nad on ise annud oma parima osa ühiskonnale ja rahvale.”

ainumääravaks teguriks välisorganisatsiooni tasumäärad, ning kõlavad nimed, et saavutada püsivat ja teovõimast väliskaadrit, vaid siin tuleb luua, ning anda võimalusi tegutsemiseks vastava organisatsiooni struktuuri näol, et ei vaibuks pidev propaganda ja kestev organiseerimisetöö võimalikult laiaulatuslikult.

Kindlustustegevuses kaastööliste valikul ja väljaõppel on suur praktiline väärtus, kuid kahjuks ka sellele on siin pühendatud liig vähe tähelepanu. Välistegelaste tööintensiivsus, vastupanuvõime ja löögivõimsus, oleneb just nende kvalifikatsioonist, püsivusest, järjekindlusest ja töökusest, ning nende omadustega töömehi leidub siiski, kui ei jääda peatuma igale ettesattuvale.

Kõrge kvaliteediga välistegelane, kellel peale laialdaste teadmiste kutsealal, veel avar silmaring ja orienteerumise oskus, saavutab tulemusi, tunduvamalt väiksema jõupingutusega, teenib klientuuri kui ka seltsi rahulolu ja tasub nii mitmekordselt temale pühendatud tähelepanu ja väljaõppe kulu. Nagu tähelepanekud näitavad pakuvad meie välistegelased liialt vähe oma kandidaadile. Nende teadmiste tagavara piirub peamiselt ainult tariifide ja üldtingimuste teadmisega, ilma, et osataks tungida kandidaadi huvi piirkonda, serveerida temale just seda, mida tema kindlustuskaitsest ülekõige vajab.

Vähe on paaripäevalistest kursustest, kus jõutakse ülessoendada vaid algelisi teadmisi, tutvuneda kindlustuse tehniliste alustega, ilma et saaks pilku heita nii mitmekesisesse hanke- ja organiseerimistöösse.

Oleks viimane aeg mõelda väljaõppe organiseerimisele seltside vaheliselt — ühiselt. Ka täidaks osaliseltki väljaõppe puudust kirjalikud loengud, kui need kuuluksid väljaandmisele ühiselt.

Välisaparaadi struktuuris peame arvestama meie maa- ja rahva iseärasusi. Mõõdund ajaloolisi sündmusi majanduslikust ja riiklikust vaatevinklist; meie maa äärmist madalat kindlustustaset ja laia rahvahulga suhtumist kindlustuskaitse vajadusele ja sellest lähtudes korraldama oma välisorganisatsiooni,

Välisorganisatsiooni produktiivne osa kindlustuskäitise tervikus.

V. Kupffer.

Kindlustusettevõtte käitismajandusliku struktuuri iseäraldusest võib ainult siis õieti aru saada, kui endale täiesti selgitada välisorganisatsiooni orgaanilist osa kindlustuskäitise tegevuse raamides. Igal majanduslikul ettevõttel on oma välisorganid, mille kaudu teostatakse kontakt välismaailmaga, kas informatsiooni, propaganda või saaduste levitamise otstarbeks. Kindlustusettevõtte välisorganitel on aga hoopis laiemad ülesanded.

Kindlustusettevõtte produktiivse tegevuse ülesandeks ja sihiks on kindlustuskaitse korraldamine ja levitamine. Selle ülesande täitmisel on välisorganisatsioonil otsustav aktiivne osa. Seepärast pole kindlustusettevõtte välisorganisatsioon vaid kontakti organ välismaailmaga, vaid moodustab olulisema osa käitise produktsiooni-aparaadist. See ilmneb muuseas ka kapitali rakendamise alal. Kui tööstusettevõtte, näiteks investeerib peamiselt masinatele ja üldse tehnilise produktsiooni-aparaatidesse, siis kindlustusettevõtte olulisemaks produktiivse investeerimise objektiks on käitise välisorganisatsioon.

Kui meie võrdleme kindlustusettevõtet mõne tavalise kaubanduskäitise, siis torkab silma oluline vahe välisorganite ning ülesannete suhtes. Kaupade levitamisel on küll samuti, nagu kindlustuskaitse levitamisel, tarvis avaldada „välismaailmas” — tarvitarvaskonna seas aktiivset informatsiooni-, propaganda- ja akvisitsiooni-tegevust, eriti uute kaubandusartiklite sissetöötamisel või teiste ettevõtete terava võistluse korral. Kui aga kaubad on juba püsivalt sissetöötatud ja nõudmine nende järele on tarvitarvaskonnas pinda võtnud, siis hakatakse juba otseselt neid kaupu nõudma, ja käitise tegevuses hakkab väljaspoolt tulevate nõudmistele ning tellimistele täitmine mädgima suurema osa, kui välisorganite propaganda- ning akvisitsioonitegevus.

Kindlustuse alal aga on asjade areng teistsugune. Koguni need tarvitarvatajad, kes on veendunud kindlustuslepingute sõlmimise vajadusest, kes tunnevad tarvidust kindlustuskaitse järele, pöörduvad nii väheses osas ja nii harva oma algatusel kindlustusseltsi poole, et see ükski ei annaks seltsidele küllaldast pinda püsiva kindlustuskaitse korraldamiseks. On ju ühetaoliste riskide massiline koonduvine ühe kindlustusasutise kätte kindlustuskaitse püsiva teostamise olulisemaid tehnilisi eeldusi.

Kuigi võib olla ka mitte nii teraval kujul nagu meil, on olukord samasugune ka mujal, koguni vanades kultuurriigis, kus kindlustusasjandus on juba ammu kõrgesti arenenud ja kindlustuskaitse kasutamine laialt levinud. Ka seal teostub suurem osa kindlustuste uusproduktsioonist välisorganisatsiooni ning agentuuri akvisitsioonitegevuse kaudu.

See on ka tähtsamad põhjused, miks olulisem osa kindlustuskäitise produktsioonitegevusest on kantud üle siseorganitelt välisorganisatsioonile. Analoogiline selle nähte ligemalt. Ühest küljest on see tingitud laiemate ringkondade vähesest teadlikkusest ning puudulikest teadmistest kindlustustegevusest ja laialt levinud moonutatud ettekujutustest kindlustusasjanduse kohta. Kindlustusettevõtte esimene produktiivne ülesanne seisab seetõttu kohases valgustustöös. Laiemates rahvakihtides tuleb kõigepealt levitada õigeid ettekujutusi kindlustusest ja selget arusaamist tema asendamata tähtsast osast kogu majandusliku ja sotsiaalse elu ulatuses.

Kogemused näitavad, et valgustustööl trükitud sõna ja avalikkude ettekannete kaudu (ajakirjandus, kindlustusettevõtte trükitööde levitamine, raadio, film j.n.e.) saavutatakse selles sihis õige väheheid ning vaid pealiskaudseid tulemusi, kui ei teostata orgaanilist

lises seoses sellega isiklikku informatsiooni ning mõjutamist kõige laiemates ringkondades. Alal, kus laialt levinenud väärettekujutused ja arusaamatused on olulisemaid valgustusabinõusid vaidlus, ja nimelt mitte avaliku vaidluse kujul, mis on suhteliselt vähe produktiivne, vaid tõesti produktiivse vaidluse näol elavas isiklikus kokkupuutumises inimeste vahel. Olulisem osa kindlustusasutise valgustustöö ülesannetest lasub seega tema välistegelastel. Ühtlasi nähtub sellest, et kindlustuse välistegelane peab olema mitmekülgsest arenenud ning haritud inimeseks ja tõsiseks asjatundjaks kindlustuse alal. See on esimeseks eelduseks selleks, et kindlustusettevõtte produktiivne aparaat seisaks oma ülesannete kõrgusel.

Kuid laiemates rahvakihtides teostatava valgustustöö vajadus pole ainukeseks põhjuseks, miks kindlustusettevõtte juures on olulisem osa produktiivsest aktiivsusest kantud üle käitise välisorganitele. Teise ja mitte vähem olulise põhjusena esineb see asiolu, et kindlustus sõlmitakse mitte tänapäeva akuutsete vajaduste või huvide rahuldamiseks, vaid tulevikus tekki-da võivate vajaduste katteks. Kindlustuskaitse tarvitaja kaldub seetõttu loomulikult ka kindlustuslepingu sõlmimist edasilükkamisele tuleviku peale. Seda enam, et kindlustus on assotiatiiivselt seotud säärase ebameeldivate ettekujutustega, nagu surm, haigestumine, tulekahj, õnnetusjuht, — milledele inimene ei armasta mõelda, sest inimene on loomult optimist, eriti aga aktiivne inimene. Seepärast tuleb koguni sellele inimesele, kes tunnistab vajadust kindlustuslepinguid sõlmida, seda vajadust alati uuesti meelde tuletada ja lepingu sõlmimist ligemale tuua, eriti aga teda viia arusaamisele, et kindlustusalal tähendab edasilükkamine õige sageli hiljaks jäämist.

Siin peitub kindlustuskäitise teine suur produktiivne ülesanne, mis olulisemas osas jälle lasub tema välisorganisatsioonil ja välistegelastel.

Ulal iseloomustatud iseäralisest produktiivsest käitismajanduslikust osast,

mille mängib välisorganisatsioon kindlustusettevõtte orgaanilises tervikus, tuleb teha kaks olulist järeldust. Esiteks on selge, et kindlustusseltside välisorganitele peale pandud produktiivsete ülesannete iseloom nõuab välisorganisatsioonidelt ja tema tegelastelt palju kõrget kvaliteeti, intellektuaalses, moraalses ja asjatundlikkuse suhtes, kui see on nõuetav enamikul teistel sarnastel kutsealadel. Nõuetava kvaliteeditaseme saavutamiseks on tarvis: 1) tõsta kindlustusvälistegelaste üldkultuurilist, eriti aga kutsehariduslist tasapinda; 2) teostada selektsiooni; 3) võita kindlustuse välistegelastele väärilise seltskondliku positsiooni ja võidelda selle õiglase hindamise eest. Kõik need kolm ülesannet moodustavad orgaanilise terviku. Nende teostamisest peavad huvitatud olema nii kindlustusseltsid, kui ka välistegelased ise. Tähen-datud ülesannete lahendamine teostuks seepärast kõige paremini koostöös kindlustusseltside ja välistegelaste kutseorganisatsiooni vahel.

Teise olulise järeldusena ülaltoodust esineb kõige tihedama koostöö vajadus kindlustusseltsi juhtivate organite ja seltsi välisorganisatsiooni vahel. Kui kindlustuse alal on ettevõtte produktiivne tegevus väga olulisel osal peale pandud välisorganisatsioonidele, siis on see iseenesest mõistetav, et kindlustusseltsi keskjuhatuse organid ei või seista kaugel seltsi välisorganisatsiooni tegevusest. Sise- ja välisorganite produktiivne tegevus peab moodustama orgaanilise terviku. Selle koostöö tegeliku teostamise puhul tekib rida tähtsaid küsimusi, milliseid valgustame ligemalt teine kord. Praegu märgime vaid, et välisorganisatsioonile peab igal juhul jääma küllaldane vabadus igal momendil iseseisvalt tegutsema hakata nii, nagu olukord seda nõuab. Kiire reageerimine muutuvatele oludele on majandusliku tegevuse edukuse tähtsamaid eeldusi. Kuid teisest küljest ei tohi välisorganitele ja välistegelastele antava iseseisva algatuse piirid ulatuda nii kau-

gele, et seega rikutakse kindlustuskäitise, kui terviku, produktiivse tegevuse orgaaniline ühtlus.

Kindlustustegevuse iseloom nõuab, et kindlustusseltsi ja tema välisorganite ning välistegelaste vahel valitseksid eriliselt tihedad ning püsivad sidemed. Ei saa salata, et

selles suhtes nõuab meil praegu veel valitsev olukord väga olulist parandamist. Ka selle suure ülesande täitmisel võib koostöö kindlustusseltside ja välistegelaste kutseorganisatsiooni vahel osutada väga väärtuslikuks.

Rahvas raugastub.

Elukindlustuse ühiskondlikust ja rahvamajanduslikust tähtsusest.

K. Stockberg.

On käsitletud võrdlemisi üksikasjalikult ja mitmekülgselt elukindlustuse hüvesid üksikisiku ja tema perekonna seisukohalt. Lõpetatud viinad selgitavat kirjandust reklaamprospektide ja muu näol on läinud rahva hulka ning küllap neist on olnud elukindlustuse arenemisele tulu.

Vähe on seni puudutatud elukindlustuse tähtsust ühiskondlikult ja rahvamajanduslikult seisukohalt. Ega selle külje esiletõstmine elukindlustuse tegelikus töös saagi olla sel määral tulemusiandev, nagu seda on elukindlustuse tarvilikkuse ja hüvede toonitamine lähtudes kindlustuskandidaadi isiklikust seisukohast. Sest esimeses järjekorras mõtleb igaüks ikkagi endale ja perekonnale; alles selle järgi võib kaalutlemisele tulla „rahva kasu“.

Ometi peaks elukindlustuse ühiskondliku ja rahvamajandusliku väärtuse märkimine vähemasti teadlikumates ja arenenumates ringides soodustama selle levimist. Sest neis ringides peaks teadmine, et koos enda ja perekonna tuleviku eest hoolitsemisega astutakse elukindlustuse võtmisega ka ühiskondlikult ja rahvamajanduslikult kasulik samm, ometi kõrvaltegurina kaasa aitama elukindlustuslepingu sõlmimisele.

Järgnevas püütakse elukindlustuse paari joont, millel on tähtsust ühiskondlikult ja rahvamajanduslikult, lühidalt puudutada.

Eesti Statistika kuukirja 1932. a. veebruarikuu numbris on avaldatud ülevaade hoolekande ja lastekaitse kohta riigi majandusaastal 1929/30. Hi-

lisemast ajast ei ole andmeid kahjuks seni avaldatud. Aga nendegi, küll pisut juba vananenud andmete varal, saab ettekujutuse, kui palju meil õieti on ühiskonna abi tarvitajaid ning kui palju see läheb ühiskonnale maksma.

31. märtsil 1930. a. oli registreeritud hoolealuseid ümmarguselt 34.000. Majandusaastal 1929/30. anti aga abi koguni 54.000 isikule. Mida see arv tähendab, selgub siis, kui tuletame meele, et meie rahva arv on ainult pisut üle 1.100.000. Tuleb nõnda välja, et 1929/30. aastal oli lähistikku iga kahekümnes isik kas pikemat või lühemat aega ühiskonna toetada.

Hoolealuste arvu jälgides üksikute tähtsamate abiandmiseviiside järgi saame järgmise pildi:

abisajaajaid oma kodus	22.988,
hoolekandeid võõrais perekonnis	802,
riiklikes rinnalaste- ja emadekodus	351,
lastekodudes	1.537,
vanadekodudes	2.206,
hoolekande ühiskorterites (vaestemajad ja muud sellesarnased)	2.401.

Hoolealuste toetamiseks ja ülalpidamiseks kulutati 1929/30. aastal 4.238.000 krooni (!) ehk see on ühe elaniku kohta, lapsed ja raugad kaasa arvatud, umbes 4 krooni. Kui meie aga selle summa, üle 4 miljoni krooni, jaotame töövõimeliste täiskasvanute vahel, siis saame ühe isiku kohta vähemasti kaks korda 4 krooni, mis tuleb igal töötajal aastas ühel või teisel kujul ohverdada laste, töövõimetute ja raukade ülalpidamiseks. Selle juures ei ole vaatamata kõigile neile töövõimeliste pingutustele, abistajate olukord kaugeltki rahuldav.

Tulevikus võib olukord hoolekande ja selle koormatuse suhtes aga veelgi halveneda. Vastavate arvutuste põhjal (Eesti Statistika kuukiri, mai 1936.) peaks täistöötajate (s. o. 20—59 aastate) arv meil 1950. a. alates hakkama kahanema. Samaks ajaks ei näita aga raugaealiste arv põrmugi vähenemist vaid vastupidi — see tõuseb päris märgatavalt. Sellest järgneb, et paarikolmekümne aasta pärast näivad raugaealiste hoolekande kulud iga töövõimelise kohta suuremad olevat kui praegu.

Kas aga tuleviku töötav rahvas üldse on võimeline neid suuremaid kulusid kandma? Kas ei olda lõpuks sunnitud veelgi piirama raugaealiste nii-kui-nii väikesi toetusi?

Iga rahva püsimise eelduseks on tema juurekasv ja noorte kasvatamine kehaliselt ja vaimselt tugevaiks isikuteks. Seda ei saavutata aga palja häätahtega, vaid selleks on vaja ka küllaldaselt ainelisi võimalusi.

Eks oleks sellepärast ühiskondlikult seisukohalt õige, kui meile täiskasvanuile ütleksid meie apsed — „Teie kohus on hoolitseda meie eest seni, kuni oleme ise saanud täiskasvanuiks ning teie peate nõnda korraldama oma hoolitsemise, et, ükskõik mis teiega ka ei juhtuks, teie küllaldane hoolitsus kestaks nii kaua, kui meie seda paratamatult vajame.”

Edasi oleks väga tark teist, kui teie juba nüüd mõtleksite oma vanusepäevile ning püüaksite teha kõik, mis vähegi võimalik selleks, et teie raugapäevil oleks midagi võtta ka omast käest. Sest pidage meeles, et Teid vanu on mõnekümne aasta pärast rohkem, kui on vanu praegu, meid töövõimelisi on aga siis, võib olla, koguni vähem kui on teid praegu. Meie vast ehk ei suuda siis parimalgi tahtmisel teie eest hoolt kanda sel määral, nagu teie seda vajaksite, sest meie tahaksime oma laste eest hoolitseda vähemasti sama hästi, nagu teie nüüd meie eest.”

Lühidalt — meie noorpõlv, kui ta oskaks, soovitaks ja nõuaks tuleviku ühiskonna nimel meilt täiskasvanuult elukindlustuse võtmist. Elukindlustus suudab kaasa aidata selleks, et tulevi-

ku ühiskonnas oleks puudustkannatajaid rauku ja mis eriti tähtis, kehvuses kasvavaid lapsi — vähem kui praeguses. Selles seisab elukindlustuse määratu suur ühiskondlik väärtus.

*

Meie maa on kapitalivaene maa. Meil on tähtsaidki ülesandeid, mille teostamine peab kapitali puudusel ika ja jälle edasi liikuma loodetavatele parematele aegadele.

Väga tähtsaiks kapitali koondajaiks on üldiselt elukindlustusseltsid. See on ka mõistetav. Sest elukindlustuse kaudu ei saada mitte ainult perekonnale tõhusat majanduslikku kaitset surma korral, vaid elukindlustuse kaudu teostatakse ka kogumist. Selle juures sünnib kogumine lepingu alusel, milles ollakse kohustatud koguma, s. o. preemiaid maksma.

Pank ei võta raha laenule viijalt mingit kohustust tulevikus jällegi raha hoiule tuua. Elukindlustusselts valvab aga selle järgi, et preemiad tasutakse ning kui seda ei tehta õigeaks ajaks, läheb selts kindlustatu juurde koju preemiat nõudma.

Kindlustusseltsid teevad pidevalt selgitustööd elukindlustuse mõtte kasuks ning hangivad oma esindajate kaudu järjekindlalt uusi kindlustusi, s. o. uusu kogujaid.

Lühidalt — elukindlustusselts on aktiivne kapitalide koondaja, pank on aga ainult temale pakutavate hoiuste passiivne vastuvõtja.

Selle elukindlustusseltsidele omase aktiivsuse tõttu ongi paljudes riikides elukindlustusseltside valitseda preemiatagavarade näol aukartusträatavad kapitalid.

Toome vaid ühe näite. Norras oli 1933. a. lõpul kõigil elukindlustusseltsidel kokku preemiatagavarasid ümarguselt 600 miljoni Norra krooni. Norra elanikkude arv on umbes 2,7 miljoni. Täheandab — elukindlustuse preemiatagavarasid oli sääl iga elaniku kohta rohkem kui 200 krooni. Selle juures oli Norras 1933. a. lõpul elukindlustuse poliise jõus kogukindlustussummaga 1.900 miljoni krooni, s. o. umbes 700 norra krooni ühe elaniku kohta.

(Järg 28. lhk.)

Alaväärsus ja kohusetunne.

Dr. E. Kirschenberg, hingearst.

Viimaseil aastail muutub sagedasemaks mõiste „alaväärtuse tunne” tarvitamine inimeste iseloomustamisel. Selle mõiste mainimist võime lugeda nii ajakirjanduses, kui ka kuulda lausutavat jutuajamistes, samuti ka hingearsti juures abiotsijad sageli tähendavad, et nemad kannatavat alaväärtuse tunnete all. Näib, et paljudel ei ole selle mõiste tarvitamisel täit selgust, kõige rohkem segatakse alaväärsuse tunde mõistet alaväärsuse mõistega. Alaväärsuse all tuleb mõista mingit tõelikkku sünnipärasest või saadud kehalist, vaimlist või hingelist defektiivsust, nagu näit.: moondunud kehaehitus, nõdrad mõistuslikkus või vaimuhaigus.

Alaväärsuse tunde all tuleb aga mõista enesevääristamise negatiivset tulemust, kõikumatut sisemist veendumust oma alaväärsuse, usutavalt antud tunnet, et oled alaväärne.

Tuleb ju ette, et inimese tegelik väärtus, ja väärtuse hinnang satuvad ühte. Mõistega, alaväärsuse tunne, on aga äratähendatud, et väärtuse hinnang ei satu ühte ta tegeliku väärtusega, et

inimene hindab end alla oma tegelikust väärtusest. Kuivõrd lahkuminevad võivad olla tegelik väärtus ja väärtuse hinnang, selleks paar näidet. Nõdrad mõistuslikud s. o. tõelikult alaväärsed võrreldes täismõistuslikkudega, ei tunne end alaväärsena. Ja mida suurem nende nõdrad mõistuslikkus, seda vähem nad tegelevad enesevääristamisega, isegi on näha, et nad tunnevad end üliväärtuslikkudena. Teiselt poolt aga tunnustatud vaimusuurused sageli kannatavad alaväärsuse tunnete all, sellepääle vaatamata, et nad oma tegelikult väärtuseit kaaluvad kaugelt üle keskmise inimese.

Tekivad küsimused, miks inimene ei leia tõele vastavat hinnangut oma tegelikule väärtusele, miks ta tuleb enast alahindava teadvuse ja tunde juure, kuidas avaldub alaväärsuse tunde olemasolu inimese iseloomus ja käitumises ning kuidas võiks alaväärsuse tundest lahti saada.

Vastuseks esimesele küsimusele on öelda, et õige hinnangu leidmine oma tegelikule väärtusele on üldse raske

Kuidas minust sai kindlustusmees.

Alljärgneva loo jutustas mulle üks vana õpetaja, kes olles pensionil, on hakanud energiliseks kindlustusmeheks ja sellel alal saavutanud suurt edu. Kord istudes klaasi veini juures, püüdsin ma jõuda selgusele, mis seda vana auväärt haridustegelast on ajanud kindlustustööle, kutsele, mis tavalise seltskonna silmis pole just parimas kuulsuses. Sellepärast küsisin veidi halvustava varjundiga hääles:

„Kuidas siis ka Teie hakkasite sellel vähetänuhil alal tööle?”

„Mispärast vähetänuhil?”

„Noh, seltskonna mentaliteet selle ala suhtes just väga soodne ei ole.”

„Õigus. Kahjuks on teil isegi vägagi õigus. Eriti selles osas, mis puutub seltskonna vaadet kindlustusmeeste kohta. Kahjuks jagavad veel tänapäeval väga paljud seda vaadet, kuigi täiesti õigustamatult. Isegi mina olin varemalt samal arvamisel ja vaatasin kind-

lustusmeestele ülevalt alla, kuid nüüd olen põhjalikult oma seisukohti revideerinud ja leian, et siin tehakse suurt ülekohut. Kindlustusmehe kutse on väga tähtis ja üllas. Seda riiklikust, ühiskondlikust kui ka sotsiaalsest seisukohast.

„Millest selline muutus Teie hinnangus?” imestusin.

„Et asi oleks selge jutustan teile kohe kogu oma loo, kuidas Saulusest sai Paulus, või lihtsamalt öeldes, kuidas minust sai kindlustusmees.

See oli aastat viisteistkümmend tagasi, kui elukindlustusasi oli alles võrdlemisi uudne. Olin seekord külas oma õe juures, kes oli abielus ühe väiketöösturiga. Samal ajal külastas neid ka üks kindlustusseltsi agent, kes õemehele soovitas elukindlustust. Ta kõneles väga veenvalt ja asjatundlikult ning õemees oli peaaegu nõus sõlmima 5000 kroonist elukindlustust, kuna tal oli neli väikest last ja väike tööstus, mis küll hästi arenes, oli siiski veel võlgadega koormatud.

kindla inimväarsuse mõõduksuse puudumise tõttu. See tekitabki enesehinnangus tarviliku objektiivsuse asemel subjektiivsuse, kus sihlikkusel ei ole ees mingisuguseid takistusi.

Selle tõsiasi mainimisega oleme tulnud teise küsimuse juure. Kui enesehinnangus on võimalik subjektiivsus ja sihlikkus, miks siis inimene tuleb alavääristava aga mitte ülevääristava enesehinnangu juure. On inimesi kes tulevad ka ülevääristava enesehinnangu juure, enamikul juhustel aga inimesed võnguvad ala- ja ülevääristava enesehinnangu vahel. Ongi tähelepanud teatud parallelismi ala- ja ülevääristamisel: mida madalamalt inimene hindab end ühes meeleolus, seda kõrgemalt ta hindab end teises meeleolus. See üle või alahinnang on sõltuv inimese seesmistest vajadustest. Esimesel silmapilgul näib uskumatuna väide, nagu inimene võiks seesimsest vajadusest end alavääristama hakata, kuid siiski põhjalikumal järelemõtlemisel on see arusaadav. Tänapäeva ühiskondlises elus suhtutakse ju nõrkadesse teatud kaastundmusega, nõrku soodustatakse ja eesõigustatakse, nõrku ei koormata kohustustega, vaid ümberpöörduvalt, abistatakse neid ja kergendatakse nende äraelamisraskusi. Pea siis tugevatel-

gi ei tule tahtmist osa saada nõrkade eesõigustest.

Kasutada nõrkust elu võitlusvõtte- na, võib teadlikult ja ebateadlikult, (teadliku kasutamise korral räägitakse simulatsioonist) nõrkuse või viletsuse teesklemine tekkida selleks, et pääseda mingisugustest ebameeldivatest kohustustest, näit. sõjaväe teenistuse kohustusest pääsemiseks, nekrut teeskleb arstide komisjonis haiget, või seltskonna-daam ebameeldivast külaskäigust loobumise põhjenduseks toob ette haigestumise grippi. Simulatsiooni juures inimene ise ei usu sellesse haigusse, vaid püüab ainult teistele jätta muljet, et ta on haige ja vilets. Ebateadliku nõrkuse kasutamise korral eluvõitlusvõtte- na on tegemist sellega, mida nimetatakse neurootiliseks elustiiliks. Neurootilise elustiili korral inimene ka ise usub seda, et ta on vilets, nõrk, haige alaväärne. Sisemine veendumus olematus alaväärsuses ongi see mida tuleb mõista alaväärsuse tunde all.

Neurootilise elustiili juures alaväärsuse tunne tekib iga ebameeldiva või kuidagi riskantse eluülesande ees, kuu- lugu see ülesanne ükskõik missugusesse elu- alasse, kas seltskondlikku, elu- kutselisse või perekondlikku. Alaväärsuse tunde tekkimisele, inimene ei käi-

Ma vaatasin vaikides seda pealt, kuna pidasin liig alandavaks laskuda vaidluse elukindlustuse agendiga. Ent kui ma nägin, et õemes juba peaaegu nõustus, sõnasin ma üleolevalt:

„Mis mõte on visata raha maha elukindlustuse peale, kui võib seda palju otstarbekohasemalt kasutada. Kui sa selle raha oma tööstusse paned, kannab see raha mitmekordselt rohkem protsente, kuna elukindlustusele kulutatud summa on lihtsalt maha visatud, sest kes teab millal ja kuidas seda üldse kätte saab. Pealegi oled veel noor ja terve mees — ega sa ometi surema mõtle hakata.”

Kuna minu kui õpetaja arvamine õe ja ta mehe silmis alati kõrges hinnas oli, siis jäetigi kindlustusleping sõlmimata ja agendil tuli lahkuda tühjade kätega. Mina aga võidutsesin ja tähendasin üleolevalt agendi lahkudes: „Niisugused inimesepetjad ja raharõivajad ka igale poole sisse lastakse.”

Seekord lahkusin võidumehena, teades, et

olen teinud head oma õele, päästes teda agendi kättest, kuna muidu oleks võinud kergesti „sisse lennata”. Olin rõõmus, et olin parajal ajal kohal olnud.

Unustasin selle peagi, kuna elu tõi uusi küsimusi ja ülesandeid. Alles pool aastat hiljem, kui ma ühel kevadtalvisel päeval koolist koju tuln, leidsin eest telegrammi:

„Karl surnud — sõida matusele!”

Õde.

See oli kui pikne selgest taevast. Karl, minu õemes, oli priske, terve mees ja äkki — surnud. Ei, see ei võinud olla. Ent telegramm oli liig selge, et siin ei saanud olla mingit arusaamatust.

Nagu kohalesõites selgus, oli siiski kõik tõsi, Kurb tõde. Õemes oli äkki haigestunud pimesoolika põletikku, operatsioon hilinenud ja järgnenud surm.

See oli minu elu kurveim ja valusaim matus. Leinale seltsis veel kurb tõsiasi, et perekond — lesk nelja väikese mudilasega,

tu vastutavalt, vaid vastutusest loobuvalt. Vastutav käitumine oleks teadlik otsekohene keeldumine ebameeldiva ülesande täitmist, inimene ütleb, et neil ja neil põhjustel ma seda ülesannet ei täida. Alaväärsuse tunde juures inimene oma sisemist palet ei näita, ta teeb nii, nagu ta kangesti tahaks eelseisvat ülesannet täita, kuid käitub nii, et kõik näeks et ta ei saa. Tahaks, aga ei saa, ei suuda, või ei oska.

Nüüd asume järgmise küsimuse juurde, nimelt kuidas mõjub alaväärsuse tunne tervisele, iseloomule ja käitumisele. Tervislikult araväärsuse tundega inimene tunneb end haigena. Kuigi arstlikel järelevaatustel mingeid kehalisi puudusi ei leidu, siis öeldakse et haigus on tingitud närvidest. Kõikide närvilikkude olekute juures võib leida alaväärsuse tunde toimet. Iseloomule alaväärsuse tunne mõjub nõrgestavalt puudub otsekohesus, algatusvõime, meeleskindlus, püsivus ja tahtejõud. Puudub koondumisvõime, hingeline tasakaal ja julgus. Olenevalt alaväärsuse tunde suurusest inimene on suuremal või vähemal määral ebakõlbmatu, eluvõõras, erak. Alaväärsuse tundega inimene ei suuda rahuldavalt täita elukutselisi ülesandeid, mis nõuavad eriti eelnimetatud omadusi. Kõik vastutusrik-

kad ja isiklikku algatust nõudvad ametid ei ole neile sobivad. Ja kui nad nendele kohtadele on pääsenud, siis tulevad nende juures väga kiiresti esile ületöötamise nähted närvinõrkuse kujul.

Käitumiselt on alaväärsuse tundega inimesed kohmetud, saamatud, eriti silmatorkav on see inimestega ümberkäimisel, inimeste kohtlemise-ostkust neil on vähe.

Vabanemine alaväärsuse tunnetest on hea tahtmise juures võimalik, kuid aega ja püsivat tööd nõudev. Tarvilik töö oma iseloomu ümberkuundamiseks peab lähtuma eelkirjeldatud alaväärsuse tunde sihilikkuse täielikust mõistmisest ja selle sihilikkuse äratundmisest enese juures. Märgates ja arusaades alaväärsuse tunde sihilikkusest, ei saa enam püsida alaväärsuse fiktsioon; igakord kui alaväärsuse tunne end püüab usutavalt tunda anda, siis taipad et ega see nii ei ole nagu alaväärsuse tunne näitab, et need ülesanded mis ees seisavad, on ka minule läbiviidavad kui ma aga tahan. Sellel arusaamisel püsides ongi inimene lahti alaväärsuse tundest, ja võib vastutavalt kõiki oma eluülesandeid täita.

oli jäänud peagu puupaljaks, kuna väikesel tööstusel lasuvad kohustused olid niivõrd suured, et nende õiendamisel poleks midagi järele jäänud.

See oli minu süü, kuigi õde mulle ainustki sõna ei öelnud. Tundsin oma süü suurust täiel määral, sest teadsin, et minu vahelesegamata oluks neil nüüd vähemalt elamisvõimalus. Neil oluks elukindlustus-poliisi, mis küll poleks suutnud päästa õemeest surmast, küll aga perekonnale kindlustada elamise.

Teadsin, et halisemine ega kurtmine ei suuda enam heaks teha. Sellepärast püüdsin teha, mida võisin. Mul oli veidi kogutud mustadeks päevadeks, millega tasusin tööstuse hädalisemad kohustused, ühtlasi andsin ma õemehe haul pühaliku töötuse, et hoolitsen kõigi võimalustega ta mudilaste kasvatamise eest...

Esimesel võimalusel otsisin üles selle agendi, keda olin eksitanud ta õilsas töös, ning kelle kohta tarvitasin solvavaid märkeid. Palusin va-

bandust ja lasin selgitada endale elukindlustuse mõtte suurt tähtsust. See oli kanossateekond — tõeline patukahetsus. Sama mehe soovitusel astusin ka ise kindlustusseltsi teenistusse, et teha tasa seda, milles olin varemalt eksinud. Ühtlasi läheb mu praegune lisateenistus kõik nende vaeslaste kasvatamiseks, et teha heaks seda, mida olen teinud kord halvaks.

Ent mitte see pole oluline, vaid tähtis on põhimõte — levitada ja selgitada kindlustuskaitse suurt tähtsust ja sotsiaalset ülesannet. Samuti tahan teha kõik selleks, et kõrvaldada laiemast rahvahulgast väärarusaamist kindlustustegevuse ja kindlustutegelaste kohta, mis, kahjuks, veel liig sügavalt juurdunud.

Teie ütlesite, armas noor sõber, et see on vähetänulik kutse. Mina võin kinnitada, et see on suurim ja üllam elukutse — aidata kaasa vaeslaste ja leskede pisarate kuivatamiseks. Mida ei suuda arstega õpetaja — seda suudab elukindlustus, lõpetas vana õpetaja oma jutustuse.

Joel Kindluste.

Rahvas raugastub. (Algus 23 lhk.)

Norra kroon on umbes võrdne Eesti kroonile ning kui meie jõuaksime tulevikus sellele tasemele, millel on Norra praegu, siis arvestades meie rahvaarvuga peaks meil jõusolevate poliitide kogukindlustussumma tõusma 700 miljonile kroonile ja seltside preemiata-gavarad mõnekümne aasta pärast 200 miljonile kroonile.

Agaleme tagasihoidlikud ning hinda-me meie tuleviku elukindlustuse vaid poolele sellest, mille on saavutanud norralased. Selgi juhul tõuseks meil tulevikus elukindlustuste kogusumma 350 miljonile kroonile ning kindlustusseltside valitseda oleks kord preemiata-gavaradena 100 miljoni krooni. Olgu siinkohal märgitud, et hoiu-summad kõigis meie pankades kokku olid 1. jaanuaril 1936. a. ümarguselt 80 miljoni krooni (Selle summa hulka on arvatud ka pankade omavahelised hoiusummad).

100 miljoni krooni elukindlustuse preemiata-gavarasid! Ega kindlustusseltsidel see raha ei seisaks varakambrites. See kapital rakendatakse loovalt tööle ning sellise summa võrra rikkamal eesti rahvamajandusel oleks küll kindlasti rõõmsam nagu kui praegu.

Välismaal elukindlustuse preemiata-gavarasid on paigutatud põllumajandusse, kõige mitmesugusematesse tööstustesse ja üldkasulikesse ettevõtteis-se; elukindlustusseltsidelt teevad laenu omavalitsused ja riigidki, kui nad rahvamajanduslikel üritusel vajavad suuri kapitale. Miks ei peaks meilgi jõutama kord nii kaugele?

Elukindlustuse rahvamajanduslik tähtsus ja tema ühiskondlik väärtus on sedavõrd suured, et on põhjust sisemist uhkust tunda kindlustusmehe elukutsest.

Elukindlustuse arengust Rootsis.

A Pähkal.

Rootsis kindlustusalal algas esimesena tegevust aastal 1855 kindlustusselts „Skandia“, võttes oma tegevusalasse ühel ajal tule kui ka elukindlustuse. Kui arvata võrdluseks Eesti elukindlustuse algaastaks 1919 aastat, siis selgub, et meie ülemere naabri elukindlustuse ala meie omast enam kui 60 aastat vanem on.

Kindlustusselts „Skandia“ järgnesid peagi rida teisi seltse nagu: Thule, Oden, Trygg, Valund, Svea, Folket, Balder ja teised. Koos sellega muutus peagi ka teravaks võistlus üksikute seltside vahel, ning tekkis tarvidus reguleerivate normide järele, mis koordineeriks ja ühtlustaks tööd ja pidurdaks ebatervet võistlust.

1887. a. teostuski riiklik kontroll kindlustusanduse üle, mille tervendav mõju tunda andis õige pea. Samal aastal lepidvad kokku suurem osa seltse omavaheliseks koostööks ja siit algabki Rootsi kindlustusanduse tõusutee. Ka esimesed vastastikused kindlustusseltsid tekivad aastal 1887, sest kindlustusandusele omistatud tähelepanu virgutas ühistegelise mõtte-pooldajad oma katvatsuste teostamisele.

Kuni 1904 aastani arenes kindlustusala Rootsis ilma erilise muudatuseta, siis aga ilmus seadus, mis reguleeris ja gruppeeris seltsid nende tegevuse järele, käies põhimõtte järele, et üks selts võib ainult tegeleda ühe kindlustusalaga.

1928. aastal pandi maksuma seadus kindlus-

tuskokkuleppe kohta ja võeti ka tarvitusele ühised preemiamäärad, mis kõrvaldas lõpuliikult võistluse soodustuste näol, tingimuste osas.

1934. a. toimus kokkulepe provisjonimäärade kohta, mis suuri jõupingutusi ja üksmeelt nõudis seltsidelt. Et esindajate tasumäärad ebaloomulikult kõrgele olid tõstetud, leiti tasumäärade alandamises ainukest lahendusviisi, et selle kaudu elukutseliste välisametnikkude tööd kõrgemalt honoreerida. Et esindajate kaader ka Rootsis kuigi stabiilne ei ole, otsustati juhuslikku kaastööd vähem hinnata, kui elukutseliste kaastööd.

Saavutatud kokkuleppe põhjal normeeriti esindajate tasumäärad 4—10 %-ni. Välistegelane, kellel aga juba teeneid, kes töötanud pidevalt pikemat aega ja näidanud omi võimeid ka organiseerimise alal, tõuseb inspektoriks teatud raiooni peale, kus tasutingimused juba paremad. Nii jagataksegi välistegelased A ja B klassi esindajateks, A kl. esindajail on enamasti kindlustustöö kõrvalametiks ja nende arv on võrdlemisi suur, kuna B kl. esindajate arv on piiratud — olles enamasti raiooniinspektoriteks. Sellised inspektori raioonid on väga mitmesugused ja ja vastavalt ka tasud väga erinevad.

Esindajate arv Rootsis on piiratud. Igal seltsil võib ainult teatud kindel arv kaastöölisi olla. Vastava seaduse maksimahakamisega vabastati Rootsis 13,000 elukindlustuse esin-

dajat, kellelt võeti arvu piiramise tõttu tegevusvõimalus!

1934. a. kokkuleppe põhjal loodi ühine büroo seltsidevaheliste tüliküsimuste lahendamiseks. Büroo peetakse üleval ühiselt, kuld jagatakse vastavalt sellele, kui palju asju tuli lahendada ühel või teisel seltsil. Büroosse kuuluvad kõik kindlustusseltsi direktorid. Büroo tuleb kokku kutse peale vajaduse korral ja direktorite kolleegium otsustab asja ühiselt.

Välisestegelastel on oma ühing, kuhu koondataud kõik raiooni-juhid-inspektorid, kuna inkassaatoritel jällegi on oma organisatsioon. Kindlustusalasse puutuvais küsimusis on välisestegelaste ühingul tähtis positsioon. Ühingu on oma ajakiri: „LIVINSPEKTÖREN“ (elukindlustusinspektor), missugune ilmub suures ajakirja kaustas 48 lehekülge, 8000 eksemplaris. Ajakiri ilmub iga kahe kuu järele ja sisaldab elukindlustusalasse puutuvaid küsimusi paljudelt välisestegelastelt, kes elavalt ajakirja toimetamisest võtavad osa.

Eriti hästi on korraldatud välisestegelaste

vastastikune abiandmine ja pensioni küsimus, kuna pea eranditult kõik välisestegelased on organiseerunud. Iga uustulnuki kohta kogutakse andmeid välisestegelaste büroos, kuhu registreeritakse ka kõik n. n. „mustasnimikirjas“ olijad. Enne kui selts uuele kaastöölisele paberid välja annab kontrollib tema välisestegelaste büroos uustulnuki ustavust.

Rootsi kindlustus seisab tugeva riikliku kontrolli all. Nii nimetatud „Kuninglik kindlustusinspeksioon“ valvab selle järele, et raha reservid oleksid paigutatud seadusepäraselt ja tulutoovalt.

Kindlustustest on nimetada peale tavaliste mitmeid sotsiaalkindlustuse liike, nagu haiguse, õnnetusjuhtumi jne. kindlustusi, mis-sugused meil veel vähetuntud. Kauakestev ja hästikorraldatud koostöö ja rida kaugeleulatavaid uuendusi on põhjuseks Rootsi elukindlustuseala kõrgeks arenguks. Kõikidel seltsidel kokku oli 1934. a. Rootsisis 1.600.000 elukindlustust summale 5,2 miljardi krooni, seega kolmandik Rootsi rahvast kasutab elukindlustuse kaitset.

V A R I A.

Elukindlustuse tõus.

Elukindlustuse arengu kohta 1934. aastal, kirjutatakse „Eesti Statistika“ kuukirjas muu-seas:

Teistest kindlustusaladest enamasti tunde-lisemalt reageerib majanduselu muutusile, eriti kui need riivavad vääringut, elukindlustus. Pärast kolm aastat kestnud kokkutõmbumist näitas elukindlustus 1934. a. jälle kasvu, mis on suurel määral majandusliku stabi-liseerumise ja tõusu tulemus. Avaldus see kindlustuste ja preemiasumma suurenemises. Otsekindlustuste arv suures aruandeaastal 20,1% ja summa 5,0%. Arvu ulatuslikuma kasvu tingis väikesummaliste rahva-kind-lustuste intensiivne juurevool nii surma kui ka määrusaegne elamise puhuks.

Kui kindlustuse alal määrusaegne elamise puhuks esinesid peamise kasvu tegurina rah-vakindlustused, siis kindlustuste arvu suu-renemise surma puhuks tingis suurel määral ka tavailste kindlustuste paisumine, mis väl-jendub suhteliselt suuremas kindlustussumma tõusus. 1934. a. lõpul ulatus elukindlustuste arv surma puhuks 24571 ja summa 25,7 milj. kr. ning määrusaegse elamise puhuks 2806 ja 2,0 milj. kr. Elukindlustus andis sissetulekut preemia ja poliisimaksuna 1209,4 tuh. kr., ning tekitas väljaminekuid kahjutasudena üldse 410,1 tuh. kr. ja võrrel-des eelmise aastaga suurenes preemia üldse 7,1% ning vähenesid kahjud üldse 11,1%. Kindlustus- ning preemia- ja kahjusumma osalt suunalt ja osalt kiiruselt erineva lii-kumise tõttu muutus märgatavalt nende vahe-line suhe. Andmeid kindlustuste kindlustus-aja kestuse lõpptähtaja üleelamise ja sel puhul toimitud kindlustussumma väljamak-

sude kohta sirvides selgub, et tähendatud väl-jamaksude arv ja summa, mis näidatud sur-ma puhul tekkinud kahjudena oli 28 juhul 14.000 kr. suuruses summas. Kahjudega koos näidatud poliisi tagasiositud moodustasid 1933. aastal kaaluvama osa kahjust. Aruande aas-tal muutus see vahetõrde poliisi tagasiosit-ude tunduva harvenemise ja kahjujuhtumite mõõduka sagemise järeldusel. Ilmnevast ta-gasiosituste vähenemist arvult ja summalt tu-leb hinnata nagu kindlustus- ja preemiasumma kasvugi, kriisimõjutuse vähenemise avaldisena.

Kindlustusolude ümberkorraldamine Prantsusemaal.

30. oktoobril 1935. a. andis Prantsuse va-litsus välja rea määruseid, millest osa pü-hendatud kindlustusele. Need uuendused puu-dutavad peajasjalikult preemiate kindlaksmää-ramist, nimelt kirjutatakse ette seaduslikult mi-nimumpreemia.

Kuni tähendatud ajani, olid seltside kasu-võimalused piiramatud, nad rikastusid ja and-sid esindajatele kõrgeid provisjone. Kahjuks, see provisjonipoliitika tõi esile kindlustus-seltside põhimõttele vastukäivaid tagajärgi.

Prantsuse majandus- ja töökriisi ajajärgul, muutus elukindlustuste läbiviimine ikka ras-kemaks, mispärast seltsidevaheline konkurents üha tugevnes. Kindlustuste läbiviimiseks olid esindajad sunnitud tegema kindlustuskandi-daatidele soodustusi. Nad tegid seda iseseis-valt, kuna preemiaid alandada polnud võima-lik, sest, nagu eelpool öeldud, oli preemiate alamäär seaduslikult määratud. Esindajad aga, said endiselt kõrgeid provisjone, millest osa andsid välja dividendi kujul oma kind-lustusvõtjatele, kergendades nende preemiate-maksimist viimse võimaluseni. Nii tekkiski olu-

kord, et kindlustustähtaja möödudes, kindlustusvõtjad ei saanud kindlustussummasid seltsilt, vaid esindajalt.

Sellest väljajäinud, need kõrged provisjoniid muutusid kahjulikuks mitte üksnes seltsidele, vaid ka kindlustusvõtjatele ja lõpuks ka esindajale endile. Seltsid olenesid täiel määral esindajaist ja seepärast oli nende riisiko suurem. Nii tõendavad juhused, et ühe seltsi esindaja, saades mõnelt teiselt seltsilt kõrgemaid provisjone, viis endaga teise seltsi ka kõik tema poolt tehtud kindlustused. On ette tulnud, et üks kindlustus on kümme kuni kaksteist seltsi vahetanud, kusjuures kindlustusvõtja esindaja provisjonist kasusaades peaaegu preemiavabaks muutus.

Sarnaseid juhuseid oli palju ja Prantsusmaa valitsus Laval'iga eesotsas hakkas otsema vahendeid olukorra tervendamiseks.

22. detsembril 1935. a. andis valitsus uued määrused provisjonide maksmise kohta, nimelt sai esindaja provisjonist kätte esimesel kindlustusaastal $\frac{1}{3}$ ja järgmise nelja aasta jooksul iga aasta $\frac{1}{6}$ osa. See määrus peab jõusse astuma 1. I 1941. a., kuna tema läbi viimist võib alata juba 1. jaanuaril 1936. a.

Esialgu tundub, et eelpoolnimetatud määrustega on kindlustusseltside tegevusele ja organiseerimisele tehtud tõke, kuid Prantsusmaal ollakse arvamusel, et kasu, mida uued määrused seltsidele toovad, ületavad kõik kahjud.

Nii näiteks kirjutab „L'Argus” 12. I 1936., et ainult mõnel juhul on provisjonimaksud olnud väiksemad, kuna läbilõikes on nad jäänud endisteks.

Kokkuvõttes on valitsuse poolt väljaantud määrused mõjunud seltsidele tervendavalt ja pole kõrvale jätnud ka kindlustusvõtjate huvisid.

Kindel on, et see kindlustusolude ümberkorraldamine ei tekita huvi üksnes Prantsusmaal, vaid ka teistes riikides.

*

Tuli Saksamaal.

Märtsi-kuul on Saksamaa erakindlustusseltsidel ette tulnud 19.713 õnnetusjuhtumit, kahjusummaga 3.119.519 Rmrk.

Võrreldes eelmiste aastate esimeste veeranditega, on tulekahjud tunduvalt vähenenud, järelikult ka kahjusummad. Võrdluseks järgnev tabel:

1934. a.	12.237.000 Rmrk.
1935. a.	12.614.000 Rmrk.
1936. a.	11.833.000 Rmrk.

Ka selleaasta märtsis olid jälle mõned suuremad tulekahjud, nagu näiteks: tulekahi ühes ametasutuses, mille kahjud ligi 300.000 Rmrk. Baieris põlesid elamud ja kõrvalhooned 60.000 Rmrk. väärtuses, milles oli süüdi poiss, kes süütas heinakütini, mängides valgusraketiiga. Ka paljud teised tulekahjud oleksid jäänud tulemata, kui laste järelevaatus oleks suurem, sest tulekinnitusseltsis on registreeritud kuni 10% õnnetusjuhtumeid, milles süüdi lapsed.

Esimene õpetus.

Üks Ameerika kindlustustegelane kirjutab oma esimesest õppetunnist elukindlustuse alal, kui tema, aetud seikluste- ja reisuihast ning huvist kaugele maade vastu, rändas Hiinamaal ja jäädvustas oma reisikirjades mitmeid iseärasusi ja rahvakombeid „päikese tõusumaal”.

Ühel päeval, kirjutab ta oma mälestustes, jõudsin linna, kus äsja oli lõppenud kurjategijate hukkamine ja õudsed, verest nõretavad, peatud inimkehad vedelesid lagedal linnaplatsil, kuna neid veel ei olnud koristatud. Silmitsedes jälkusega neid inimlaide, astus minu juurde pärismaalane-timukas, kes kahjatsusega tähendas, et kõik selle-päeva hukkamised juba läbi. „Kui aga soovite tegeleku hukkamist näha, siis tuleb Teil see maksma 50 dollarit, sest lühikese aja jooksul leian Teile kuli, kes tähendatud raha eest nõus on oma pead laskma maha raiuda.”

Hirmusin, ega saanud aru, kust timukas nii ruttu kuli pidi leidma, kes valmis 50 dollari eest surema. Siis aletas aga timukas, et tuhanded kulid teeksid seda meelsasti ja otsekohe, sest 50 dollari eest võib tema oma vanemad jätta maha jõukuses ja see on väärtus, mille eest võib surra.

Ma ei kahelnud timuka sõnade juures, kuna tundsin hiinlasi ja nende fanaatilist poolehoidu oma perekonnale. Et see ettepanek nii tõetruu ja minul alles siis tuli raha maksta, kui kuli pea juba raiutud, siis loobusin katsetusest, võtsin kaasa elu esimese, kõige veenvama, ning meelesseisvama õpetuse ja lahkusin.

Kui see haletsemisväärt ja mittemillekski peetud kuli valmis on ohverdama elu oma vanemate ja omaste heaolu eest, kuidas küll peaksid hoolitsema oma omaste eest maailma kultuurrahvad. Et kindlustusseltsid omaste heaolu ja muretuse eest kaugelt väiksemate ohvrite eest on valmis hoolitsema, siis peaks küll lakkamata tormijooks kestma kindlustuskaitse järele.

Olen seda juttu tihti rääkinud oma kandidaatidele ja neile esitanud küsimuse „Kui Teie ei tee endale elukindlustust, kas võite siis kinnitada, et olete parem kui see väikene vilets kuli, kes nii suure ohvri oli valmis tooma omaste heaolu eest.

A. P.

Elukindlustuse tõus Saksamaal.

Ühendatud elukindlustusasutused Saksamaal, said märtsikuu jooksul 1936. a. 21061 uut kindlustust, 29,60 milj. Rmrk. kindlustussumma suuruses. (Sellevastu eelmisel kuul 23735 kindlust. 29,81 milj. Rmrk.-ga, ja 1935. märtsi kuul 28466 kindlustust 27,85 milj. Rmrk.-ga.)

Seega on elukindlustuste summad 1936. a. esimesel veerandil andnud 86,20 milj. Rmrk., eelmise aasta 74,20 milj. vastu. Võrreldes 1933. a. ja 1934. a. esimeste veeranditega, mil elukindlustussummad ei ületanud 50,00 milj. Rmrk., on elukindlustuste juurdekasv silmnähtav.

Tavalisemaid vastuväiteid.

Välisestegelasel tuleb tihti tegemist teha mitmesuguste vastuväidetega, et juhtida kandidaadi tähelepanu kindlustusvajadusele ja temale tabavate näidete ja võrdluste varal selgitada, et elukindlustuse sõlmimiseks sobivam moment on just praegu.

Kandidaadi vastuväited on tihti nii veenvad, et algaja ja vähe-kogenud kindlustusmees end täielikult tunneb löödud, ja lahingu juba kaotanuks tunnistab. Ometigi on kandidaadi vastuväide esitatud ilma pikema kaalumisetä, tihti selleks, et vabaneda võimalikust jutuajamisest kindlustustegelasega.

On aga välismehel tagavaraks rohkel arvul teravmeelseid vastuväiteid, tunneb tema end kandidaadi juures peremehena ja selgitustöö lõpeb ikka lepingu sõlmimisega.

Avaldan siin mõned tavalised vastuväited ja nende ümberlukkamisi:

1. Mina ei vaja elukindlustust!

Teie küll mitte aga Teie perekond!

2. Täna jätame elukindlustuse sõlmimata!

Mitte kunagi hiljem ei saa Teie ennast nii soodsalt kindlustada kui täna. Täna sõlmitud elukindlustuse korral maksate kogu kindlustuse kestvuse aja — 10, 15 või 25 aastat preemiamaksu tänase vanuse järele. Homme aga olete juba päev vanem ja kuue kuu möödumisel peate kogu kindlustuse kest-

vuse tasuma aasta võrra kõrgemat preemiat, kusjuures Teil pole tagatist, et siis olete sama terve kui praegu ja ilma preemiakõrgendusest saate kindlustada. Täna olete Teie kõige noorem. Täna kindlustuse edasilükkamisega, peate arvestama ka sellega, et summa hiljem kätte saate.

3. Tuttavad laidavad elukindlustuse.

Hästi, siis olete kuulnud kindlustuse vastaste põhimõtteid, nüüd vast kuulete, mida kõnelevad elukindlustuse pooldajad.

4. Naine on elukindlustuse vastu.

Ka varem on selliseid juhuseid, et naine ei poolda elukindlustust, ega luba seda teha ka mehel. Kuid pole veel ühte juhtu ei meil ega mujal, et naine oleks keeldunud kindlustussummat vastuvõtmast.

5. Pean veel mõnelt nõu küsima.

Parimat nõu võib Teile anda lesknaine. Pöörake tema poole ja paluge, et tema Teile seletab, mis tähendab elukindlustust ja selle puudumine.

6. Mina ei soovi esindaja külastamist.

Ei soovi Teie kindlustustegelase külastamist, siis peaksite panema ukele sildi: „Igasugust haigust, eriti aga surma palutakse mitte mind tülitada“.

Aug. Pähkal'i vastuväidete kogust.

Kindlustusseltside ühingu teateid.

„Riigi Teataja“ nr. 39 — 1396 avaldatud Tuletõrje seaduse § 40 järgi, alates sama seaduse avaldamise päevast, s. o. 12. maist 1936, tuletõrje toetamiseks võetakse kinnis- ja vallasvarade kindlustuslepinguult tule, plahvatus ja pikse vastu kindlustamisel maksu senise 15% asemel 30% suuruses kindlustuslepinguult võetava tempelmaksu summast.

Allakirjutatud kindlustusseltsid on sel puhul kokku leppinud järgmiselt:

1) Kuni 31. maini s. a. sõlmitavalt kindlustuslepinguult kindlustusvõtjad maksavad tuletõrjemaksu endisel määral, s. o. 15% suuruses lepingu tempelmaksu summast. Uue ja vana maksimuma vahel 12.—31. maini sõlmitud lepinguult tasuvad seltsid omal arvel.

2) Kõigi kindlustuslepingute järgi aga, mis sõlmitakse alates 1. juunist 1936, kindlustusvõtjailt võetakse tuletõrjemaksu mitte 15% nagu seni, vaid 30% suuruses tempelmaksu summast. Õeldu on maksev nii uute kindlustuste sõlmimisel kui ka vanade uuendamisel, niibasti iga seltsi oma kui ka teistest seltsidest ülevõetavate kindlustuste kohta. Kindlustuste ülevõtmisel teistest seltsidest tuleb talitada nii, nagu siis, kui juba eelmise seltsi poolt tuletõrjemaks oleks arvestatud kõrgendatud normi alusel. Teiste sõnadega, kindlustuse ülevõtmisel kõik muud maksud tulevad arvestada kooskõlas tariifikokkuleppe määrustega, tuletõrjemaksu aga arvestatagu 15% asemel 30% suuruses lepingu tempelmaksu summast, olgugi, et seejuures ülevõtja poolt arvestatud maksude kogusumma võib osutada suuremaks kui eelmise seltsi maksude kogusumma.

Allakirjutatud seltsid kasutavad käesolevat juhust, et juhtida oma lugupeetud kaastööliste tähelepanu R. T. nr. 36 — 1936 datud Kindlustusasutiste seaduse §§ 45 ja 46, mis hakkavad maksma 1. juunist 1936. Sellest päevast peale kindlustusasutiste esindajail on ka seadusega keelatud neile kuuluva tasu arvel teha kas otseselt või kaudselt mingisuguseid hinnaalandusi kindlustusvõtjaille. Sellest keelust üleastujad, samuti nagu üldse isikud, kes kindlustusasutiste esindajatena teutsedes esinevad maksvate seaduste ja määruste vastu, kantakse krediit- ja kindlustusasutiste peainspektori juures peetavasse eriregistrisse. Majandusminister võib keelata registrisse kantud isikuile tegutsemise kindlustuse alal ja seltsidele on niisuguste isikute teenistuses pidamine keelatud.

Kõige austusega

EKS-MAJA, Esimene Eesti Kindlustuse Selts,

EESTI, Kindlustusselts,

EESTI LLOYD, Eesti Kindlustus-Akti-

siaelts, EESTI UNION, Kinnituse Aktsiaselts, EESTI ÜHISTEGELINE KINDLUSTUS-

KESKSELTS,

EKA, Eestimaa Kinnituse-Aktsiaselts,

HANSA, Kinnituse-Aktsiaselts,

OMA, E. O. ja Ü. A. Kinnituse-Aktsia-

selts,

POLARIS, Eesti Kinnituse-Aktsiaselts,

PÕHJA, Kinnituse-Aktsiaselts,

PÕHJA KOTKAS, Kinnitusselts,

TALU, Ühistegeline Kinnituse Selts,

TURIS, Kinnituse-Aktsiaselts.

Väljavõte kindlustusasutiste seadusest.

(Esindajaid käsitav osa)

**Antud Riigivanema poolt dekreedina
22. apr. 1936 (RT. nr. 36—1936)**

§ 44. Kindlustusasutised on kohustatud varustama volitustega oma esindajaid. Volituses peab väljenduma volituste ulatus. Kindlustusvõtja sellekohasel soovil esindaja on kohustatud esitama oma volituse. Kindlustuseltsi esindaja poolt väljaantud raha vastuvõtmise kviitungid peavad sisaldama märkuse esindajale antud volituse kohta.

§ 45. Kindlustusasutiste esindajatel on keelatud eraldada kas otseselt või kaudselt osa temale kuuluvast tasust kindlustusvõtjale.

§ 46. Isikud, kes kindlustusasutiste esindajatena tegutsedes on eksinud käesoleva seaduse või teiste maksvate seaduste ja määruste vastu, kantakse krediit- ja kindlustusasutiste peainspektori juures vastavasse registrisse.

Majandusminister võib keelata sääraseil isikuil kindlustusasutiste esindajana tegutsemise ajutiselt või alaliselt, kuulates ära enne vastava isiku ja kindlustusasutise seletuse ning kindlustusnõukogu arvamuse.

Kindlustusasutistel on keelatud pidada oma teenistuses esindajat, kellel tegevus keelatud Majandusministri poolt.

Omis asjus.

„Eesti Kindlustusleht“ ilmub kümme numbrit aastas, s. o. igal kuul, väljaarvatud kaks suvekuud — juuli ja august, mil kindlustustegevuses puudub suurem elevus, kuna neid kuid kasutatakse peamiselt puhkuseks. Seega ilmub järgmine number septembris, milliseks ajaks palutakse aegsasti ka kaastöö ära saatä.

Ühtlasi kasutame juhust teatamiseks kõigile kindlustustegelastele, et järgmine number ilmub propaganda erinumbrina, milles peamist rõhku pannakse kindlustusküsimuste propageerimisele. Palume kõiki kindlustustegelasi, kellel olemas materjale või huvitavaid andmeid tegelikust kindlustustööst, saata toimetusele kasutamiseks. Samuti palume lugupeetavaid kindlustustegelasi avaldada loomutusele ajakirja sisu kohta omi arvamusi, et toimetus nendega võiks järgmiste numbrite sisu koostamisel arvestada. Kõik kirjad palutakse adresseerida: „Eesti Kindlustuslehe“ toimetus, Tallinn, Reinaldi 6—1.

*

Kindlustustöö juures kerkib sageli üles uudseid küsimusi, millele raske leida iseisvalt lahendust. „Eesti Kindlustuslehe“ toimetus tahab siin olla abiks ja alates järgmisest numbrist, ilmub „E. K.“ eriosa küsimuste ja vastuste jaoks.

Toimetus.

TRÜKIKODA ESTOTRÜKK

SUUR KARJA 8. TELEFON 445-25

MASINALADU, AUTOMAAT
TRÜKIMASINAD JA MOODSAD
KIRJAD GARANTEERIVAD
HEA, KIIRE JA MÕÕDU-
KATE HINDADEGA TÖÖ

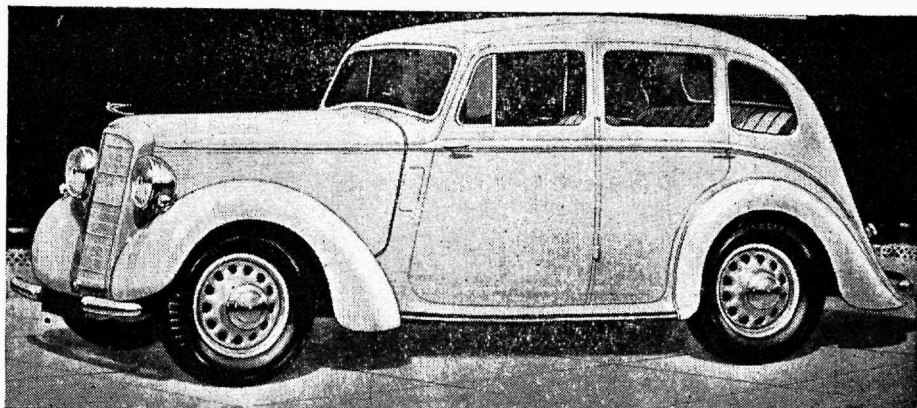
Tegevtoimetaja Jaan Kask.

Toimetuse kolleegium: K. Hiob, A. Kahlberg, V. Kask, A. Kivi, E. Käspert, K. Niilus, O. Piilmann, A. Pähkal, J. Rennbaum ja H. Tomp, vastutav toimetaja.

Toimetuse ja talituse aadress: Tallinn, Reinaldi 6—1.

„Estotrükk“ Tallinn, S. Karja 8. 1936. a.

Väljaandja: Eesti Kindlustustegelaste Ühing.

Ökonoomsed, tugevad ja nägusad inglise autod:

HILLMAN SÕIDUAUTO
HUMBER SÕIDUAUTO
COMMER VEOAUTO

AINUESINDAJA

J. PUHK & POJAD

TALLINNAS, PÕHJA PST. 21, TEL. 426-40

VEO- JA SÕIDUAUTOD

VEOAUTOD – KOORMAMATA TELGEDEGA JA ÖLIPIDURITEGA.

SÕIDUAUTOD – ÜLENI TERASKATUSEGA, SÕLTUMATU EDERATASTE VETRUMISEGA, ÖLIPIDURITEGA JA RUUMIKA SISEMUSEGA.

AINUESINDAJA

J. PUHK & POJAD

TALLINNAS, PÕHJA PST. 21, TEL. 426-40

HIND 20 SENTI

PE $\frac{B}{474}$ 36,1
3

TRÜKIKODA „ESTOTRÜKK“ TALLINN. S. KARJA 8
20. JUUNIL 1936